

Глава 7.5 Биоразнообразие на сушата

DocID: URS-EIA-REP-204060

External DocID:

Date of Issue:

Съдържание

7.5	Биоразнообразие на сушата	7.5-1
7.5.1	Увод	7.5-1
7.5.1.1	Пространствени граници	7.5-1
7.5.1.2	Първични и вторични данни	7.5-4
7.5.1.3	Местообитания	7.5-5
7.5.1.4	Широколистни култури	7.5-9
7.5.1.5	Крайбрежна растителност	7.5-13
7.5.1.6	Флора	7.5-19
7.5.2	Фауна	7.5-20
7.5.2.1	Птици	7.5-20
7.5.2.2	Бозайници (без прилепи)	7.5-41
7.5.2.3	Прилепи	7.5-45
7.5.2.4	Влечуги и земноводни	7.5-51
7.5.2.5	Безгръбначни	7.5-57
7.5.2.6	Риби	7.5-60
7.5.3	Защитени територии и Натура 2000 зони	7.5-60
7.5.3.1	Защитена местност „Ракитник“	7.5-61
7.5.3.2	Защитена местност „Лиман“	7.5-61
7.5.3.3	Защитена зона BG0002060 "Галата"	7.5-63
7.5.3.4	Защитена зона BG0000103 "Галата"	7.5-63

Таблица

Таблица 7.5.1 Обобщени данни – местообитания.....	7.5-17
Таблица 7.5.2 Обобщени данни – растителни видове с консервационен статус	7.5-19
Таблица 7.5.3 Обобщени данни – Птици	7.5-31
Таблица 7.5.4 Обобщени данни – Бозайници (без прилепи).....	7.5-44
Таблица 7.5.5 Обобщени данни – Прилепи	7.5-47
Таблица 7.5.6 Обобщени данни – Земноводни и влечуги	7.5-54
Таблица 7.5.7 Обобщени данни – Безгръбначни животни с консервационна значимост..	7.5-59

Фигура

Фигура 7.5.1 Район на общите проучвания	7.5-2
Фигура 7.5.2 Район на целевите проучвания.....	7.5-3
Фигура 7.5.3 Растителни съобщества и природни местообитания	7.5-7
Фигура 7.5.4 Ксеротермна растителност по пътя за достъп.....	7.5-11
Фигура 7.5.5 Типични ембрионални дюни	7.5-15
Фигура 7.5.6 Защитени територии и зони от Натура 2000	7.5-62

Справочна Литература

Справочна Литература.....	7.5-65
---------------------------	--------

Приложения

Приложение 7.5.1	Растителност
Приложение 7.5.2.1	Гнездящи птици
Приложение 7.5.2.2	Мигриращи птици
Приложение 7.5.2.3	Зимуващи птици
Приложение 7.5.2.4	Проучване на прилепи
Приложение 7.5.2.5.1	Безгръбначни (Насекоми)
Приложение 7.5.2.5.2	Безгръбначни (Мекотели)
Приложение 7.5.3	Схематична карта на фактическия материал в изследвания район
Приложение 7.5.4	Карта на установените влечуги, земноводни и бозайници (без птици)
Приложение 7.5.5	Карти на установените птици по местообитания

7.5 Биоразнообразие на сушата

7.5.1 Увод

Настоящият раздел дава описание на съществуващото състояние на биологичното разнообразие в сухоземния участък от газопровода в обхвата на ИП преди осъществяване на предвижданите дейности. Информацията за съществуващото състояние е получена от вторични източници (т.е. налични публикувани данни), както и допълнителни първични данни. Първичните данни са събирани от предпроектни полеви проучвания и последващи целеви проучвания за попълване на пропуските в информацията, както и проверка на наличните данни / потвърждаване на съществуващата информация.

Описана е методологията за проучването на всеки компонент от тази глава, като констатациите от целевите проучвания са обобщени, за да се наблегне на чувствителността на всеки рецептор (респ. индикатор) с оглед осигуряване основа за оценката в **Раздел 9.5**.

7.5.1.1 Пространствени граници

Районът на ИП условно се подразделя на три участъка: сухоземен, крайбрежен и морски участък.

Настоящият раздел разглежда само екологията на сухоземните екосистеми и следователно засяга само сухоземния участък от ИП, започващ от мястото на излизане на газопровода на брега. Съществуващото състояние на крайбрежния и морския участък от ИП са разгледани в **Раздел 7.8 - Морска екология**.

С цел оценка на съществуващото състояние на екологичните рецептори на сушата са определени два района за определяне на тяхното състояние:

- **Район на общите екологични проучвания** (Фигура 7.5.1), обхващащ район на теренни проучвания с общ периметър, простиращ се приблизително на 7km от мястото на излизане на газопровода на брега. Това включва района, проучван от Питергаз през 2011г. като част от първоначалните проучвания на района на ИП. Тези проучвания са предприети преди получаване на подробна информация относно мястото на излизане на газопровода на брега и на трасето на газопровода; и
- **Район на целевите екологични проучвания** (Фигура 7.5.2), обхващащ района на екологична оценка от излизането на газопровода на брега и коридор навътре в сушата, обикновено простиращ се до 100m от границите на предложеното трасе на газопровода и съответната наземна инфраструктура. Районът на тези проучвания е уточняван и изменян в хода на работата през 2012г. и 2013г. заради промени в проекта. Границите на района, представени на Фигура 7.5.2, включват тези промени и достигат радиус до 2 km от централната линия на газопровода. Трябва да се отбележи, че всички орнитологични наблюдения са направени в рамките на този район на проучване. Въпреки това, направените описания от местата на наблюдение се намират извън неговите граници, особено за видовете птици, които обитават крайбрежната зона. Освен това са осъществени и екологични проучвания по трасето за достъп до съоръженията на сушата.

В гореспоменатите райони с течение на времето са осъществявани все по-подробни и по-интензивни полеви проучвания. Определянето на тези райони е прецизирано в хода на уточняване на детайлите по отношение на местоположението и естеството на проектираните по ИП съоръжения. Въз основа на тази проектна информация са определени преките и непреки въздействия, които има вероятност да се проявят в района на целевите проучвания. Те са определени за всички фази на ИП, за които се отнася оценката (т.е. строителство и предпускови дейности; експлоатация и извеждане от експлоатация).

Фигура 7.5.1 Район на общите проучвания

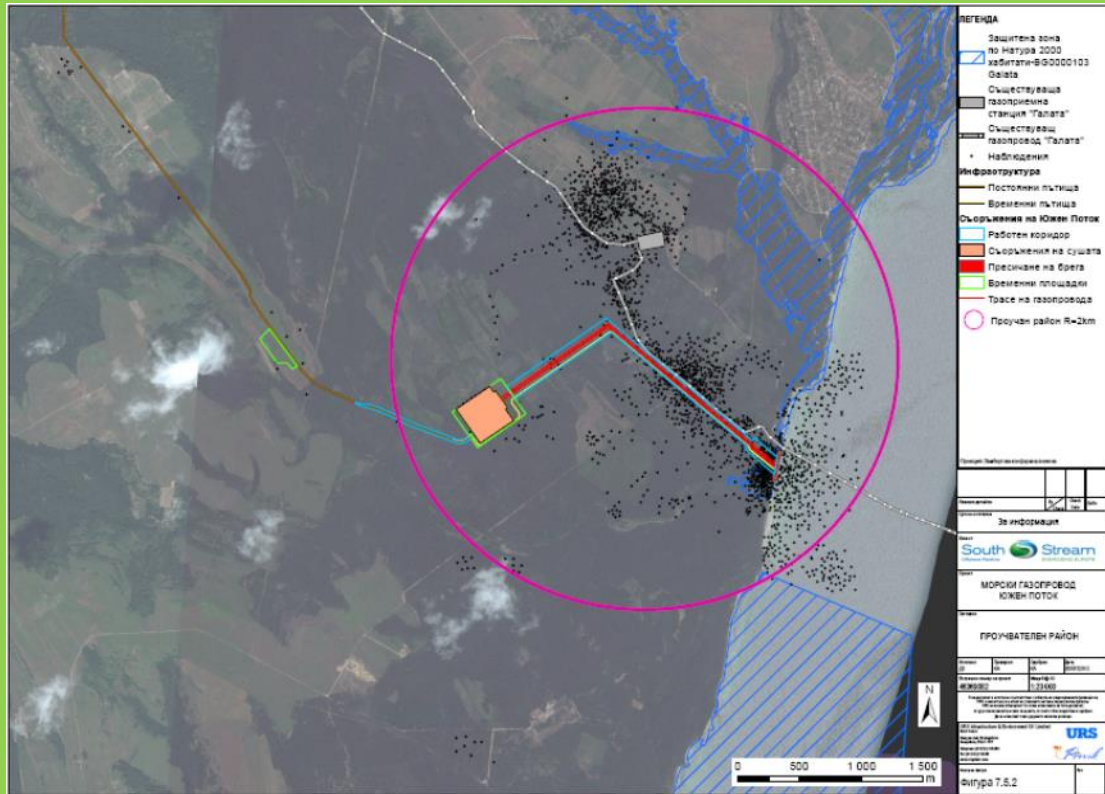
Приложими стандарти

За пълнота на оценката са използвани данните от литературни източници и документи за определяне природозащитния статус на наличните видове и местообитания и тяхната степен на застрашеност в национален и международен мащаб, както следва:

- Видове, включени в списъка Международен съюз за защита на природата (МСЗП/IUCN) и по-точно Червен списък на застрашените видове (ЧСЗВ/RDL) (Спр. 7.5.1);

• **Фигура 7.5.2 Район на целевите проучвания**

• Insert A4 High Resolution Figure

- Видове и местообитания, включени в Приложенията на Директива на ЕС за местообитанията и птиците (Спр. 7.5.2, 7.5.3);
- Видове и местообитания, включени в Приложенията на българския Закон за биологичното разнообразие (Спр. 7.5.4); и
- Видове и местообитания, включени в Червената книга на Република България, електронно издание (Спр. 7.5.5).

Видовете и местообитанията, упоменати в Спр.7.5.2, 7.5.3 и 7.5.4, са предмет на опазване по съответното национално и международно законодателство (подробно разгледано в Глава 2 Политика, регулаторна и административна рамка). Видовете, включени в българската Червена книга (Спр.7.5.5) и МСЗП ЧСЗВ (Спр.7.5.1), не са непременно предмет на законова защита. Тяхното разглеждане в този доклад е по-скоро свързано с консервационната значимост или размера/плътността на популациите на съответните видове с оглед на тяхното разпространение и вероятност от изчезване.

7.5.1.2 Първични и вторични данни

Исходната информация обхваща данни от публикувани източници и от теренни проучвания във връзка с ИП. Източниците на публикуваните вторични данни са посочени в списъка на използваните справочни материали и литература. Първичните данни (теренни проучвания) за сухоземния участък са събрани от ПитерГаз през 2011г. и от URS и ПОВВИК през 2012 и 2013г. Извършените от ПитерГаз проучвания са представени в Спр.7.5.6, която описва подробно методиката, използвана при екологичните проучвания на сушата, заедно с основните резултати. Тези резултати, както и резултатите от последващите проучвания, дават информация за съществуващото състояние на всеки от компонентите, подробно разгледани в следващите точки.

Местообитания и флора

Първоначалното полево проучване е извършено в началото на септември 2011 г. То е направено относително късно през вегетационния сезон на растителността и по тази причина има вероятност някои видове да не са били установени (Спр. 7.5.6). Проучването е извършено на база събирането на данни по метода на пробните площи. За всяка пробна площ са събрани следните данни:

- Пълен списък на висшите растения, мъхове и лишей, и покритието на всеки вид, изчислено в проценти;
- Сумарно покритие на растителността и покритие на етажите (в местообитания с етажна структура);
- Екологични условия (изложение, наклон, надморска височина, основна скала, динмика и влага на почвата);
- Географски координати на пробните площи (GPS); и
- Фотографски запис на всеки изследван участък

Константните растителни видове са определени по доминирането им в първия етаж. Всеки тип растителност е характеризирани от поне едно геоботаническо описание.

След направен преглед на наличните вторични данни са установени следните пропуски в информацията.

Предприетите проучвания на флората през 2011г. (спр.7.5.6) са проведени в голям район, като по този начин голямата част от пробните площи се намират извън целевия коридор от 100 m от проектното газопроводно трасе. Следователно е възникнала необходимостта от получаване на подробна флористична и фитоекологична информация в целевия район.

За да бъде отстранен този пропуск през 2012 г. са предприети допълнителни проучвания, които преимуществено се концентрират върху установяването на защитените или редките растителни видове в оценявания район.

За целта в рамките на оценявания район са определени пробни площи за проучване в различните типове растителност. Пробните площи са с размери 10 x 10 m в гористи местности и 2 x 2 m в други местообитания. За всяка пробна площ са събирани следните данни:

- Пълен списък на висшите растения, мъхове и лишеи, и покритието на всеки вид, изчислено в проценти;
- Сумарно покритие на растителността и покритие на етажият (в местообитания с наличие на етажи – напр. горите);
- Екологични условия (изложение, наклон, надморска височина, приосновна скала, динамика и влага на почвата);
- Географски координати на изследвания участък (GPS); и
- Фотографски запис на всеки изследван участък.

В резултат от тези проучвания са изготвени списъци на установените видове и карти на местообитанията, показващи разпространението на основните типове растителност, като за целта са ползвани и Карта на растителността на България (Спр. 7.5.23), както и Ръководство за определяне на местообитанията от европейска значимост в България (Спр. 7.5.24).

7.5.1.3 Местообитания

Следващите раздели дават описание на местообитанията, които се срещат в района на въздействие. То се основава на резултатите от проучването на ПитерГаз (Спр.7.5.6) и проучванията, извършени от URS и Поввик през юни и август 2012 г. и май 2013г. Карта на описаните местообитания е дадена на **Error! Reference source not found..**

С цел структуриране на информацията, необходима за оценка на въздействието, чувствителността на всяко местообитание е посочена в обобщена таблица на местообитанията (Таблица 7.5.1) на база на критериите, представени в **Раздел 9.5 Оценка на въздействието.**

Дъбови гори

Този тип гори е застъпен широко в района и се доминира основно от цер (*Quercus cerris*) и благун (*Q. frainetto*). Данните за този тип гори са представени в Приложение 7.5.1 (Пробни площи 6-8,10,11,13-19). Склопът в тези гори варира значително в зависимост от интензитета на провежданите лесоустройствени мероприятия, но обикновено е в диапазона 20-75%.

Където е имало активно ползване (пробирки или почистване на подраста) има плътно възстановяване на издънките на пионерния вид мъждрян (*Fraxinus ornus*) (например в пробни площи 7,8,19), а в случаите, където има данни за непрекъснато ползване, се развива разнообразна тревиста растителност под разредената дървесна покривка (например в пробна площ 13), включваща по широко разпространени видове, по-често срещани в открити местообитания.

Често срещани видове в храстовия етаж, са келяв габър (*Carpinus orientalis*), обикновен дрян (*Cornus mas*), глог (*Crataegus monogyna*) и мъждрян (*Fraxinus ornus*).

Флората в приземния етаж варира както поради различната степен на деградация и осветяване, така и по отношение на склопа. Обикновено тя включва видовете бръшлян (*Hedera helix*), брей (*Tamus communis*) и теменужки (*Viola* sp. div.) в по-склопените гори. Горите с разредена дървесна покривка имат плътен тревен етаж, доминиран от горски късокрак (*Brachypodium sylvaticum*), ежова главица (*Dactylis glomerata*) и виолетова белоочица (*Buglossoides purpureocaerulea*). В горите има и някои важни за опазване видове растения, включително защитени, като битински синчец (*Scilla bithynica*) и кокиче (*Galanthus nivalis*).

В рамките на района възрастта на повечето гори от този тип е около 40-60 години.

Келявгабърви гори

Този тип гори е доминиран от келяв габър (*Carpinus orientalis*). Те бяха установени в южната част на проучвания район на много малки площи по съществуващото трасе на газопровод Галата. Наличната информация за пробните площи с това местообитание е представена в Приложение 7.5.1 (пробни площи 1-5, 9 и 12).

Покритието на дървесния етаж на този тип гори обикновено е в диапазона 80-90%. Други често срещани дървесни видове в пробните площи са *Quercus cerris* и *Q. frainetto*. В голяма част от този тип гори има ограничена антропогенна намеса, като основно е извършвана изборна сеч.

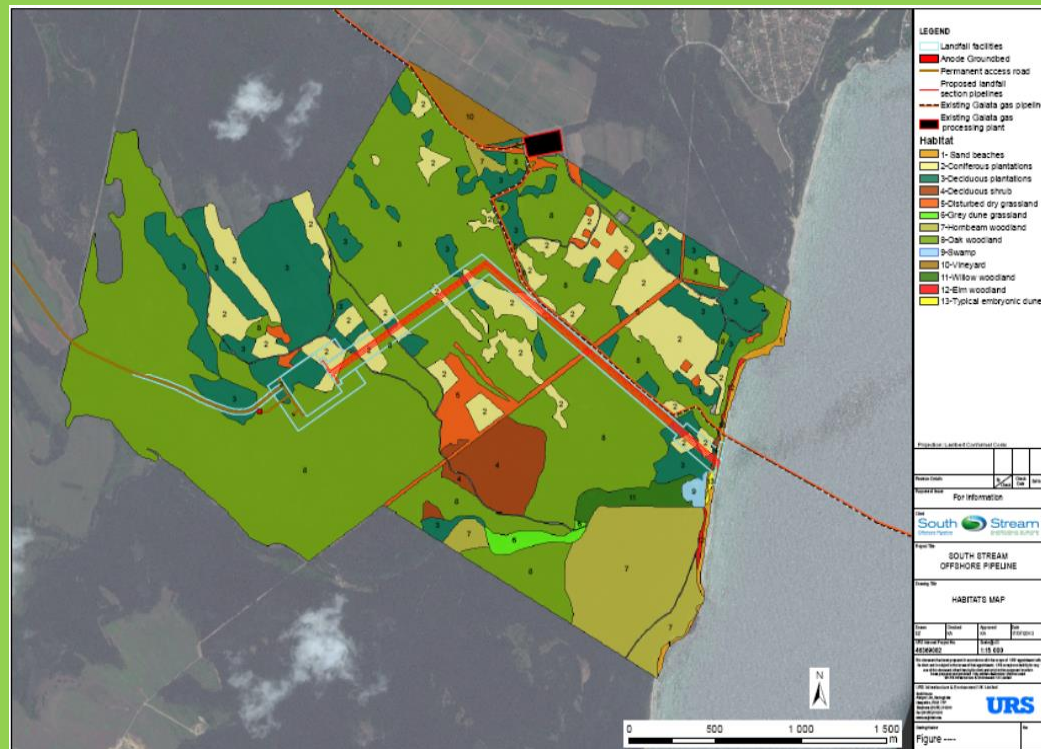
Храстов етаж се формира рядко, с доминиране на *Carpinus orientalis*.

Основните елементи на приземния етаж са бодлив залист (*Ruscus aculeatus*) и бръшлян (*Hedera helix*). Поради високата склопеност на тези гори, участието на други тревни видове е ограничено.

Горите са едновъзрастни, на около 40-60 години.

Фигура 7.5.3 Растителни съобщества и природни местообитания

Insert A3 High Resolution Figure

Page left blank for page numbering / back of A3 map

Широколистни храсталаци

На площите, в които са провеждани голи сечи, сега горите се възстановяват издънково и са доминирани от *Q. cerris* и *Q. frainetto*. Те са на възраст под 10 години, със средна височина 1.5-2 m. Поради гъстотата на този етаж приземната флора е много бедна. Към това местообитание се отнасят и храсталаците по крайбрежната ивица, доминирани от жасмин (*Jasminum fruticans*), трънкосливка (*Prunus institia*), глог (*Crataegus monogyna*) и др.

Брястови храсталаци

Този тип местообитание в района представлява смесени термофилни храсталаци с често доминиране на бряст (*Ulmus minor*). Те са предимно с вторичен произход и заемат периферни зони по дефилета, стръмни склонове и ровини в покрайнините на земеделски земи. В проучвания район това местообитание е разпространено по отвесните брегове на крайбрежната зона.

Върбови гори

Този тип гори са доминирани от бялата върба (*Salix alba*) и са локализирани по бреговете на река Паша дере в границите и в непосредствена близост до защитената местност Лиман. Това са гори с приблизително 60% покритие на дървесния етаж. Освен бялата върба, често се среща и бяла топола (*Populus alba*).

В преовлажнените участъци в горите е установена тревиста растителност, доминирани от обикновена тръстика (*Phragmites australis*) и блатна перуника (*Iris pseudacorus*). Проучванията на ПитерГаз, извършени през 2011 г., са установили участието на включеният в Червената книга на България блатен дремник (*Epipactis palustris*) (Застрашен) в състава на този тип местообитание.

Иглолистни култури

Тези горски култури представляват масиви във вътрешността на проучвания район. Могат да бъдат неголеми горски петна вклинени в други типове гори, така и да бъдат по-големи и самостоятелни участъци. Залесените иглолистни видове са разнообразни и включват: бял бор (*Pinus sylvestris*); черен бор (*Pinus nigra*); дугласка ела (*Pseudotsuga douglasii*); атласки кедър (*Cedrus atlantica*); ливански кедър (*Cedrus libani*) и хималайски кедър (*Cedrus deodara*).

Където склопеността е по-ниска се срещат млади издънки на цер (*Quercus cerris*) и мъждрян (*Fraxinus ornus*), формиращи на места разреден храстов етаж.

Приземната флора в тези култури като цяло е ограничена и представена от *Calamagrostis epigeios*, *Brachypodium sylvaticum* и *Hedera helix*.

7.5.1.4 Широколистни култури

Култури от бяла акация (*Robinia pseudoacacia*); червен дъб (*Quercus rubra*), полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*), чинар (*Platanus orientalis*) и сребролистна липа (*Tilia tomentosa*) се срещат като петна в горските масиви от *Quercus cerris* и *Quercus frainetto*, по продължение на съществуващия газопровод Галата и в крайбрежния участък на излизане на

предвиждания газопровод на брега. Горските култури са едновъзрастни, с плътен склоп и небогата приземна флора поради засенчването и влиянието на листния опад.

Тревисти съобщества на сивите дюни и стабилизираните пясъци

Това са съобщества, развити върху пясъчни дюни в непосредствена близост до река Паша дере, западно от защитената местност Лиман. Доминантните видове тук са представени от колхидска острица (*Carex ligerica*), вятърче (*Jasione heldreichii*), черноморска ауриния (*Aurinia uechtriziana*), пясъчна метличина (*Centaurea arenaria*) и *Bryum caespitium*. В този тип местообитание се срещат редица видове, включени в Червената книга на България, като пурпурен лопен (*Verbascum purpureum*), ауриния (*Aurinia uechstritziana*) и пясъчна метличина (*Centaurea arenaria*).

По пътя, осигуряващ достъп до предвидените съоръжения на сушата, е установена ксеротермна растителност с видов състав, характерен за неподвижните крайбрежни дюни, макар и отдалечено от крайбрежието (Фигура 7.5.4). Също се срещат защитени видове растения, като пурпурен лопен (*Verbascum purpureum*) и ауриния (*Aurinia uechstritziana*).

Деградирали сухи тревни съобщества

Това местообитание се среща по откритите места в обхвата на сервитутите на съществуващите газопровод и електропровод, а също и на местата на изсечени гори. В ранен етап на развитие в тези райони доминират редица видове плевели и рудерални видове, като канадска злолетница (*Conyza canadensis*). При динамиката на съобществата се появяват и многогодишни тревни видове, като вейник (*Calamagrostis epigeios*), както и различни тревни видове, сред които обикновена паламида (*Cirsium arvense*), синя жлъчка (*Cichorium inthybus*), пикрис (*Picris hieracioides*) и германско звездиче (*Dorycnium germanicum*).

Блатна растителност

Блатните съобщества се срещат в защитената местност Лиман, като включват моnodоминантни ценози на тръстика (*Phragmites australis*) и блатна перуника (*Iris pseudacorus*). По време на полевите проучвания, извършени през 2012 г., е установено относително малко водно огледало, обградено от тръстика, въпреки че по-големият открит кален бряг по границите на блатото показва, че размерът на водното огледало варира сезонно. Въпреки това, предвид факта, че влажната зона задържа стояща вода в разгара на летния сезон (т.е. август), може да се предполага, че водоемът е постоянен, като дълбочината му се увеличава с повишението на валежите през есента и зимата. Влажната зона се охранява от река Паша дере, въпреки че тя е беше изцяло пресъхнала по време на проучването.

Page left blank for page numbering / back of map

7.5.1.5 Крайбрежна растителност

Растителността, която се установява на по-стабилизираните и леко повдигнати участъци от пясъчната крайбрежна ивица, е доминирана от диво зеле (*Crambe maritima* ssp. *pontica*) разклонен леймус (*Leymus racemosus*), приморски ветрогон (*Eryngium maritimum*) и синя жлъчка (*Cichorium inthybus*). Крайбрежната растителност съдържа видове от Червената книга на България, приморски ветрогон (*Eryngium maritimum*) и татарска салата (*Lactuca tatarica*).

Крайбрежната растителност образува два подтипа местообитания от ембрионални дюни, и двата включени и в българската Червена книга и в Приложение 1 на Закона за биологичното разнообразие с код 2110:

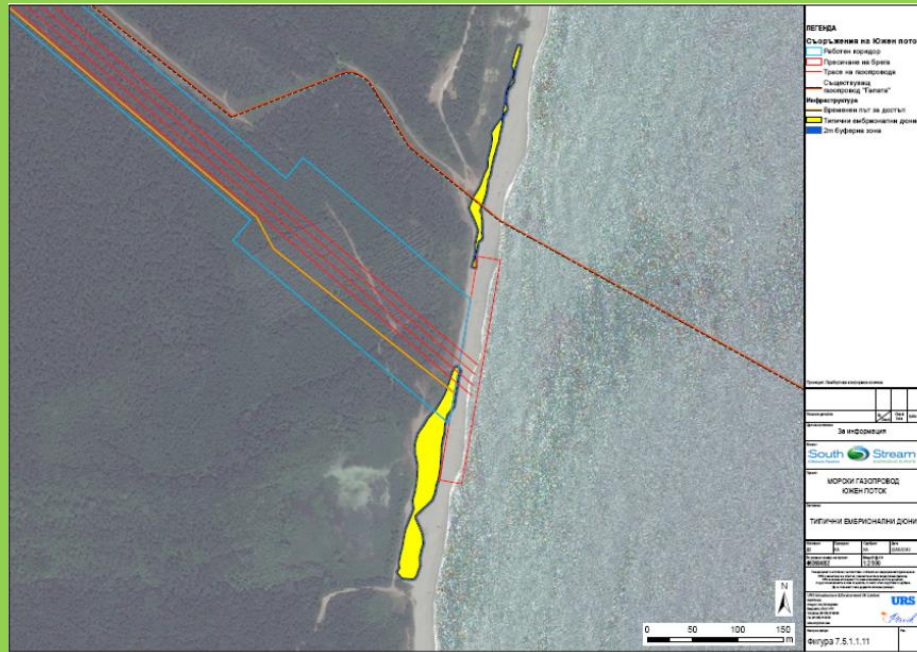
- Типични пясъчни плажове с едногодишна или/и многогодишна растителност: *Xanthium strumarium*, *Lactuca tatarica*, *Euphorbia peplis*, *Leymus racemosus*; и
- Малки възвишения от ембрионални дюни, предимно с многогодишни видове като *Crambe maritima*, *Leymus racemosus* и др. Те имат много ограничено разпространение, само в близост до езерото Лиман. Те са преходно местообитание между пясъчни плажове и подвижните бели дюни с *Ammophila arenaria* по крайбрежната ивица (бели дюни) (Фигура 7.5.5).

Таблица 7.5.1 представя обобщение на типовете местообитания, които се срещат в проучвания район. Те са представени според класификацията на местообитанията по EUNIS и кодовете на местообитанията от Директивата за местообитанията (където е съответстват на такива). Указано е също дали местообитанието е включено в българската Червена книга на местообитанията.

В допълнение, в таблицата е посочена площта на местообитанията, която ще бъде пряко засегната от ИП, т.е. по самото трасе на газопровода и на мястото на съоръженията на сушата.

Фигура 7.5.5 Типични ембрионални дюни

Insert A3 HIGH RESOLUTION FIGURE

Page left blank for page numbering / back of map

Таблица 7.5.1 Обобщени данни – местообитания

Местообитание	Код от EUNIS	Директива за местообитания / Код от ЗБР	Статус и наименование в ЧКБ	Чувствителност	Площ в стр. полоса на ИП (ha)	% от общата площ на местообитание то в проучв. район на хабитатите
Дъбови гори	G1.768 Мизийско – Дунавски термофилни дъбови гори	91 M0 Балкано-Панонски церово-Горунови гори	Мизийски смесени термофилни дъбови гори (Застрашени)	Висока	11,87	2,59%
Габърви гори	G1.7C2 Гори от келяв габър	няма	няма	Ниска	0,1504	0,24%
Широколистни храсталаци	G5.61 Горски площи от широколистни и храсталаци	няма	няма	Ниска	0,2109	0,89%
Брястови храсталаци	G1.A614 Субконтинентални брястови гори	няма	Гори и храсталаци от бряст (застрашени)	Висока	-	-
Върбови гори	G1.1112 Източно-европейска топоново-върбови гори	92A0 Крайречни галерии от <i>Salix alba</i> и <i>Populus alba</i> (*)	Крайречни гори от върба и топола (Застрашени)	Висока	-	-
Иглолистни култури	G3.F Изкуствени иглолистни култури	няма	няма	Несъществена	8,8736	9,75%
Широколистни култури	G1.C1 Изкуствени широколистни и листопадни горски култури	няма	няма	Несъществена	2,34	1,93%
Тревисти съобщества на сивите дюни и	B1.4B12 Северозападно понтийски неподвижни	2130 Неподвижни крайбрежни дюни с тревна	Черноморски неподвижни (сиви) дюни (Застрашени)	Висока	-	-

Местообитание	Код от EUNIS	Директива за местообитанията / Код от ЗБР	Статус и наименования в ЧКБ	Чувствителност	Площ в стр. полоса на ИП (ha)	% от общата площ на местообитание то в проучв. район на хабитатите
стабилизираните пясъци	дюни	растителност (сиви дюни)				
Деградиран или сухи тревни съобщества	E1.7 Затворени не-средиземноморски сухо киселинни и неутрални ливади	няма	няма	Ниска	0,7054	2,75%
Блатна растителност	D5.11 Съобщества на обикновена тръстика C1.22	Няма 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа <i>Magnopotamion</i> или <i>Hydrocharition</i>	Естествени или полуестествени мезотрофни до еутрофни езера и блата с макрофитна растителност (Застрашени)	Висока	-	-
Крайбрежна растителност	V1.3 – Подвижни крайбрежни дюни	2110 Ембрионални, зараждащи се подвижни дюни*	Черноморски зараждащи се дюни (Застрашени)	Висока	0,0618	11,31%
			Растителност по черноморските пясъчни плажове (застрашени)	Висока	0,1291 (Газопроводът минава под крайбрежната растителност)	2,347% (Газопроводът минава под крайбрежната растителност)
Лозя	няма	Няма	няма	Несъществена	-	-

* Местообитания, включени в Приложение I на Директива за местообитанията и предмет на опазване в ЗСО Галата .

Край.

7.5.1.6 Флора

Извършените през 2011 и 2012 г. проучвания установиха 228 вида висши растения, 11 вида мъхове и 5 вида гъби и лишайи в района. Общо осем редки растителни вида са установени в по-широкия периметър на проведените през 2011 г. предпроектни проучвания. За 7 е потвърдено, че се срещат в целевия район на оценката, проучван през 2012-2013 г., който обхваща района на трасето на проектирания газопровод и наземните съоръжения към него.

През 2013 г. е предприето и проучване на трасето за достъп и на територии, потенциално предвидени за временни строителни площадки. Проучването установява ксеротермна тревиста псамофитна растителност непосредствено до зоната на първоначално предложените временни строителни площадки. Освен трите защитени вида, установени в тревистите сообщества на сивите дюни в близост до крайбрежието, в състава на ксеротермната растителност по пътя за достъп е установен още един застрашен вид от том 1 на Червена книга на България: хаарбахов клин (*Astragalus suberosus* subsp. *haarbachi*).

Подробна информация за установените защитени видове, за които се знае, че се срещат в проучвания район, е представена в Таблица 7.5.2. Видовете, включени в Приложение II на Директивата за местообитанията, са предмет на опазване в ЗЗ Галата (SPA).

С цел структуриране на информацията, необходима за оценка на въздействието, чувствителността на растителните видове е посочена в обобщена таблица (Таблица 7.5.2) на база на критериите, представени в Раздел 9.5 Оценка на въздействието.

Подробна информация за резултатите от проучванията на растителността е представена в Приложение 7.5.1.

Таблица 7.5.2 Обобщени данни – растителни видове с консервационен статус

Наименование на вида	Тип местообитание/растителност	Установен в проучвания район	IUCN ЧКБ	Статус в България	Чувствителност
<i>Scilla bithynica</i>	Естествени гори	Да	-	ЧКБ (EN), ЗБР	Висока
<i>Galanthus nivalis</i>	Естествени гори	Не	NT	ЗБР	неприложимо
<i>Epipactis palustris</i>	Върбови гори	Да	-	ЧКБ (EN), ЗБР	Висока
<i>Eryngium maritimum</i>	Крайбрежна растителност	Да	-	ЧКБ (EN), ЗБР	Висока
<i>Lactuca tatarica</i>	Крайбрежна растителност	Да	-	ЧКБ (EN), ЗБР	Висока

Наименование на вида	Тип местообитание/растителност	Установен в проучвания район	IUCN ЧКБ	Статус в Българи я	Чувствителност
<i>Centaurea arenaria</i>	Растителност на сиви дюни и затревени споени пясъци	Да	-	ЗБР Прил. III	Средна
<i>Verbascum purpureum</i>	Растителност по сиви дюни и затревени споени пясъци	Да	-	ЧКБ (EN), ЗБР	Висока
<i>Aurinia uechtritziana</i>	Растителност на неподвижни крайбрежни дюни с тревиста растителност (сиви дюни)	Да	-	ЧКБ (EN), ЗБР	Висока
<i>Astragalus suberosus</i> subsp. <i>haarbachii</i>	Затревени споени пясъци	Да	-	ЧКБ (EN)	Висока

7.5.2 Фауна

Информацията за съществуващото състояние обхваща данни от вторични източници (публикувани материали и литература) и от проучвания, извършени във връзка с ИП. Източниците на вторични данни са посочени в списъка на използваните справочни материали и литература.

Проучванията за първични данни/съществуващо състояние на фауната са направени през 2011 – 2013 г. В различните типове природни местообитания на проучвания район са регистрирани голям брой видове от различни таксономични групи: птици, бозайници, влечуги, земноводни и безгръбначни животни. Резултатите от тези проучвания са представени подробно за всеки от тези т.нар. екологични рецептори по-долу.

С цел структуриране на информацията, необходима за оценка на въздействието, в обобщени таблици от проучванията е посочена чувствителността на съответния рецептор, основан на критерии, представени в Раздел 9.5 Оценка на въздействието.

7.5.2.1 Птици

Проучванията на птиците включват целеви проучвания на гнездящи птици, птици активни по изгрев и здрач (разред совоподобни и други), мигриращи птици, включително ношуващи грабливи птици, и зимуващи птици, като всички са разгледани подробно по-долу. При проучванията на птиците са използвани два главни метода: трансектни и стационарни наблюдения (вторите се извършваха от определени наблюдателни точки):

- **Трансектни проучвания** — Този тип проучване включва обхождане на предварително определени трансекти с GPS устройство, записващо маршрута, при което изследователят спира периодично, за да огледа с бинокъл пейзажа. Посоката

на обхождане на трансектите се обръща при всяко следващо посещение, когато това е възможно, за да се проучат различни части от местността през различно време на деня. Местоположението, движението и дейността на наблюдаваните птици се записват във формуляри за трансектното проучване и се отбелязват върху полеви карти; и

- **Проучвания от наблюдателни точки** – Този тип проучвания включват наблюдения от предварително избрани точки с цел постигане на максимална видимост върху проучвания район. По време на наблюденията се събират данни за полета на птиците с отчитане на времето при условия на добра видимост. Районът, попадащ в полето на наблюдение, се оглежда с бинокъл и с невъоръжено око, докато не бъде установен представител на целеви вид (грабливи и водолюбивы птици), при което той се проследява до края на полета му или докато се изгуби от поглед. Записват се часът, в който е забелязана целевия вид птица и продължителността на полета ѝ. Траекторията на полета се отбелязва върху карта с подходящ мащаб. Изчислява се височината на полета на птицата в момента, когато е забелязана, и след това на интервали от 15 секунди. Тази информация се записва в проучвателни формуляри, създадени за целта.

Фигури с данни за всички птици, наблюдавани по време на проучванията, извършени през 2012 г. и 2013 г. са дадени в Приложение 7.5.5. Там са включени данни за всички видове, включително преминаващите през района по време на миграция.

Гнездящи птици

Проучване на гнездящите птици е извършено през м. юни 2011 г. Шест трансекта са използвани за установяване на видовете птици в по-широкия изучаван район (Спр. 7.5.6). Допълнителни проучвания на гнездящи птици бяха извършени през м. май 2012 г. и през април-май 2013 г. в рамките на целевия район на екологичните проучвания. Те се фокусират върху два трансектни маршрута, с цел проучване на алтернативни места на излизане на тръбопровода на сушата – VLF A и VLF B (вж. **Глава 4 - Оценка на алтернативите**). Общо за 40 вида птици се установи, че със сигурност или с голяма вероятност използват проучвания район за гнездене, като по-голямата част от тях са често срещани горски гнездящи видове. Списъкът с видове, установени при проучването на гнездящите птици, е включен в Приложение 7.5.2.1, където са описани броя наблюдавани индивиди и съответните местообитания. Някои видове са установени само еднократно, без да демонстрират размножително поведение или само по време на миграция. Тези видове не се разглеждат като гнездящи в рамките на изучавания район.

Шест от видовете, за които се установява, че гнездят (или вероятно гнездят) в рамките на проучвания район, са включени в Приложение I на Директивата за птиците и Приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие – осояд (*Pernis apivorus*), червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), горска чучулига (*Lullula arborea*), сирийски пъстър кълвач, (*Dendrocopus syriacus*), европейски козодой (*Caprimulgus europaeus*) и малък воден бик (*Ixobrychus minutus*). Освен това, три често срещани мигриращи видове, които са предмет на опазване на 33 „Галата“ (Защитена зона от Натура 2000 по Директива за птиците) са установени като вероятно размножаващи се в района: зеленоножка (*Gallinula chloropus*), крещалец (*Rallus aquaticus*) и речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*).

Установено е присъствие през размножителния период на вероятно размножаващи се в границите на защитената зона птици от вида малък креслив орел (*Aquila pomarina*), който е защитен според Закона за биологичното разнообразие.

За още 5 вида свързани с горските местообитания, не са установени в засегнатата територия, но имат подходящи местообитания и трябва да бъдат отчетени, като потенциално засегнати. Такива са черен кълвач (*Dryocopus martius*), среден пъстър кълвач (*Dendrocopus medius*), сив кълвач (*Picus canus*), полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), градинска овесарка (*Emberiza hortulana*).

Описание на екологията и статута на тези видове е представено по-долу. Всички други установени гнездящи видове са често срещани, широко разпространени и типични за фауната, обитаваща местообитанията, разположени из целия изследван район.

Осояд (*Pernis apivorus*)

Този вид е горски и гнезди на високи дървета в горите, най-вече в широколистни (обикновено предпочита дъбови (*Quercus*) и букови (*Fagus*)) или иглолистни (предимно борови (*Pinus*)) гори (Спр. 7.5.16). Той предпочита просторни и мозаечни гори с площ от поне 800 хектара, и ползва територии от поне 3 километра между отделните места за гнездене.

Изчислено е, че в България има между 150 и 300 размножителни двойки осояди, като се счита, че броят им се увеличава (Спр. 7.5.17), вероятно в резултат на прилагането на мерки за опазване (напр. забраната за убиване на грабливи птици) и на намаленото използване на химически пестициди в земеделието от средата на 80-те години на 20-ти век (Спр. 7.5.18). Този вид е включен в Приложение I на Директивата за птиците и Приложения 2 (застрашен вид, изискващ приоритетно опазване) и 3 (вид защитен на цялата територия) на Закона за биологичното разнообразие. Този вид е категоризиран като уязвим в ЧКБ (Спр. 7.5.5) (незастрашен според категоризацията на IUCN). По време на проучванията на гнездящите птици, са наблюдавани два осояда, един на приблизително 500 метра югозападно от разположението на тръбопроводите и един покрай пътя за достъп. Не са открити места на гнездене, но е вероятно да има двойка, гнездяща в рамките на проучвания район.

Малък креслив орел (*Aquila pomarina*)

Видът обитава широколистни гори, като гнезди по високи дървета. Размерът на националната популация е 300-400 двойки с тенденция към слабо нарастване. Плячката си улавя ня земята, често в близост до влажни зони. Една от най-многобройните хищни птици по миграционния път Виа понтика. Видът е включен в Приложение I на Директивата за птиците и в Приложения 2 (приоритетни за опазване видове) и 3 (защитени на територията на цялата страна) към Закона за биологичното разнообразие. Категоризиран е и като „уязвим“ в Червената книга на Република България (IUCN – „слабо засегнат“). По време на проучванията през август 2012 г. е наблюдавано едно ловуващо семейство – двойка с малко на около 2 км южно от зоната на въздействие на ИП.

Червеногърба сврачка (Lanius collurio)

Този вид посещава България през лятото, а зимува в източна тропическа и южна Африка (главно Замбия и Малави на юг). Той се нуждае от слънчеви, закътани, топли, сухи терени, които са равни или с лек наклон с разпръснати или открити храсти, шубраци или ниски дървета, близо до райони с ниска трева, пустоши или ерозирани, подходящи за дребни животни, които са негова плячка (Спр. 7.5.16).

Червеногърбата сврачка е сравнително често срещана в България, наброява между 300 000 и 1 000 000 размножителни двойки и се счита, че популацията ѝ е стабилна (Спр. 7.5.17). Този вид е включен в Приложение I на Директивата за птиците и Приложения 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие.

Известен брой индивиди от този вид бяха установени по време на проучванията на гнездящите птици в близост до Инвестиционното предложение (ИП). Не бяха идентифицирани места на гнездене в рамките на територията, върху която се разполага ИП, но вероятно има територии за гнездене в открити местообитания по протежение на предложеното трасе на тръбопровода.

Горска чучулига (Lullula arborea)

Горската чучулига предпочита гнездови хабитати, разположени на хълмове с нискостеблена растителност, слабо залесени лесостепни райони, покрайнините на гори и сечища (Спр. 7.5.16).

Изчислено е, че гнездящата популация в България се състои от 40 000 до 80 000 двойки, като популацията се смята за стабилна (Спр. 7.5.17). Този вид е включен в Приложение I на Директивата за птиците и Приложения 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие.

Две екземпляра от вида *Lullula arborea* са установени по време на проучванията на гнездящите птици, един на приблизително 1,2 км северно от трасето на газоопровода и един по протежението на пътя за достъп. Не са идентифицирани места на гнездене, въпреки че горската чучулига е възможно да има размножителни територии в покрайнините на горите до открит терен, влизащ в рамките на проучвания район.

Сирийски пъстър кълвач (Dendrocopus syriacus)

Този вид гнезди в издълбани в дървета хралупи с диаметър приблизително 3,5 см. обикновено на височина над земята между 2,5 и 3,5 м (Спр. 7.5.16).

Изчислено че, в България има между 14 000 и 25 000 размножителни двойки на сирийския пъстър кълвач и популацията се счита за стабилна (Спр. 7.5.18). Този вид е включен в Приложение I на Директивата за птиците и Приложения 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие.

Имаше две наблюдения на представители на този вид по време на проучванията на гнездящи птици и се смята, че видът гнезди в рамките на проучвания район.

Европейски козодой (Caprimulgus europaeus)

Това е вид, който гнезди на земята и предпочита за целта сечища или възобновяващи се горски култури на възраст до около 20 години (Спр. 7.5.16). Изчислено е, че в България има между 7 000 и 10 000 размножителни двойки от вида *Caprimulgus europaeus* и популацията е определена като стабилна в Атласа на гнездящите птици в България (Спр. 7.5.18). Този вид е включен в Приложение I от Директивата за птиците и Приложения 2 и 3 от Закона за биологичното разнообразие.

Две птици са установени на около 500 м югозападно от трасето на тръбопровода. Също така са установени гнездящи екземпляри по време на проучването на нощните птици и активните по изгрев и здрач птици (виж по-долу) и се счита, че е вероятно три територии на този вид влизат в рамките на територията, върху която се разполага ИП.

Черен кълвач (Dryocopus martius)

Не е регистриран при полевите проучвания през 2012 и 2013 г, но има подходящ за гнездене на вида горски хабитат. При проучванията през 2011 г е наблюдаван един индивид през гнездовия период, което отговаря на най-ниската степен за достоверност за гнездене. С оглед площите на засегнатите територии и данните за очаквания шум е възможно да има максимум 1 дв. Видът е включен в Приложение I на Директивата за птиците и в Приложения 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие и в Червената книга на България/2011 г./.

Сив кълвач (Picus canus)

Не е регистриран при полевите проучвания, но има подходящ за гнездене на вида горски хабитат. С оглед площите на засегнатите територии и данните за очаквания шум е възможно да има максимум 1 дв. Видът е включен в Приложение I на Директивата за птиците и в Приложения 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие и в Червената книга на България/2011 г./.

Среден пъстър кълвач (Dendrocopus medius)

Не е регистриран като гнездящ при полевите проучвания, но има подходящ за гнездене на вида горски хабитат. С оглед площите на засегнатите територии и данните за очаквания шум е възможно да има максимум 1 дв. Видът е включен в Приложение I на Директивата за птиците и в Приложения 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие

Полубеловрата мухоловка (Ficedula semitorquata)

Не е регистриран при полевите проучвания, но има подходящ за гнездене на вида горски хабитат. С оглед площите на засегнатите територии и данните за очаквания шум е възможно да има максимум 1 дв. Световно застрашен вид, включен в Приложение I на Директивата за птиците и в Приложения 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие и в Червената книга на България.

Градинска овесарка (Emberiza hortulana)

Регистрирана по време на теренните наблюдения по време на миграция, но е възможно да гнезди и да има потенциални гнездови местообитания на вида. Чест и широко разпространен вид у нас, включен в Приложение I на Директивата за птиците и в Приложения 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие

Малък воден бик (Ixobrychus minutus)

Малкият воден бик е вид, който гнезди в тръстикови масиви, както на големи, така и на малки водни басейни. Той е мигриращ вид, долитащ до Европа, където се размножава от април преди да се върне да презимува в Африка през октомври. Изчислено е, че българската популация се състои от 1 500 до 4 500 размножителни двойки. Популацията е записана в Атласа на гнездящите птици в България (Спр. 7.5.18) като стабилна. Този вид е включен в Приложение I от Директивата за птиците и Приложения 2 и 3 от Закона за биологичното разнообразие. Двойка индивиди *I. minutus* са забелязани във влажна зона Лиман по време на проучването на гнездящите птици и е вероятно видът да се размножава в този район.

Зеленоножка (Gallinula chloropus)

Зеленоножката е често срещан и широко разпространен вид водна птица, обитаваща малки езера, водоеми, вирове и реки, която предпочита гъста крайводна растителност. По Българското Черноморие тя е основно постоянна. Българската популация се изчислява на 5 000 до 12 000 размножителни двойки и е записана в Атласа на гнездящите птици в България (Спр. 7.5.18) като стабилна. Видът е включен в Приложение 3 на Закона за биологичното разнообразие и е предмет на опазване в ЗЗ „Галата“ (защитена зона от Натура 2000 по Директива за птиците) като редовно срещащ се мигриращ вид.

Видът бе забелязан неколкостранно във влажна зона Лиман по време на проучванията на гнездящите птици и вероятно гнезди в този район в ограничен брой.

Крещалец (Rallus aquaticus)

Този вид гнезди в гъсти тръстикови съобщества около плитки езера и блатата. На българския бряг тази птица е главно непрелетна. Изчислено е, че българската популация наброява между 1 000 и 1 800 размножителни двойки и е записана в Атласа на гнездящите птици в България (Спр. 7.5.18) като стабилна. Видът е включен в Приложение 3 на Закона за биологичното разнообразие и е предмет на опазване в ЗЗ „Галата“ (защитена зона от Натура 2000 по Директива за птиците) като редовно срещащ се мигриращ вид.

Две птици бяха установени в района на влажна зона Лиман по време на проучването на гнездящите птици и е вероятно този вид да се размножава там.

Речен дъждосвирец (Charadrius dubius)

Този вид гнезди на голи пясъчни или чакълести терени в близост до сладка вода. Той е мигриращ и се размножава в Европа, а зимува в Африка. Изчислено е, че българската популация наброява между 1 200 и 1 800 размножителни двойки и е записана в Атласа на

гнездящите птици в България (Спр. 7.5.18) като стабилна. Видът е включен в Приложение 3 от Закона за биологичното разнообразие и е предмет на опазване в ЗЗ „Галата“ (защитена зона от Натура 2000 по Директива за птиците) като редовно срещащ се мигриращ вид.

По време на проучването на гнездящите птици, 2 -3 двойки са забелязани да гнездят в крайбрежни хабитати зад плажа в близост до ЗМ Лиман.

Птици активни по изгрев и здрач (разред совоподобни и други)

Смята се, че горските местообитания по протежението на трасето на газопровода имат значителен потенциал като местообитание на совоподобни, някои от които са защитени видове в България. Предприето е проучване, което да установи потенциалното използване от страна на тези птици на гористите територии попадащи в екологичния проучван район.

Всяко от проучванията е осъществено в часовете на здрачаване (до 1 час преди и два часа след залеза на слънцето), за да се наблюдава активността на совоподобните в гористите райони. Проучванията се проведоха чрез звукова идентификация и директно наблюдение. Водиха се бележки относно атмосферните условия (облачна покривка, валежи, температура), датата, времето на наблюдение, посоката на полета и установения вид.

Проучванията се фокусираха върху пътеките и покрайнините на гората, влизащи в обхвата на горските местообитания от изучавания район. Когато се наблюдаваха совоподобни, се отчитат показанията на GPS устройството и се отбелязва часа.

Само един вид от разред совоподобни е установен по време на проучванията – единично наблюдение на забулена сова (*Tyto alba*) в близост до помпената станция.

Проучванията също установяват пет двойки европейски козодой в рамките на изследвания район, като три от двойките са забелязани в близост до територията, върху която се разполага ИП.

Мигриращи птици

Районът на по-широките екологични проучвания попада на миграционен коридор на птиците (черноморското крайбрежие е част от миграционния път *Виа понтика*) и може да бъде използван от грабливи птици и други видове реещи се птици като временно място за кацане и нощувка. Птиците могат да кацат за нощувка в горите, разположени по протежението на този участък от брега. Влажната зона Лиман се счита за важна спирка, осигуряваща подходящи хабитати за нощувка и хранене за някои водолюбивы видове по време на миграция.

Проучванията на мигриращи птици, извършени през 2011 г, включват използването на единичен наблюдателен пункт на известно разстояние от проучвания район (северната част на пясъчната кариера близо до село Приселци). Установени са видове в морски и горски местообитания в радиус от приблизително четири километра от наблюдателния пункт. Поради методите на проучване не са наблюдавани нощуващи грабливи птици в

рамките на района. По тази причина бе установена необходимост от допълнителни данни за мигриращите птици.

За да се отстрани установеният пропуск са извършени допълнителни проучвания м. август 2012 г. и м. април-май 2013г. Резултатите от проучванията са представени в Приложение 7.5.2.2, а резюме на ключовите данни от проучванията е представено по-долу.

Проведеното през м. август 2012 г проучване имаше за цел да определи до каква степен горските хабитати в проучвания район се използват от ношуващи грабливи птици, ключов компонент от мигриращата орнитофауна, смятащи се за най-вероятно използващи наличните хабитати. Бяха извършени вечерни наблюдения от фиксирани точки и трансекти в рамките на проучваните райони, за да се наблюдават и установят грабливите птици, готвещи се да ношуват на територията на гората. Събраните данни включват идентифициране на вида, мястото на почивка на птиците (отчетено от GPS устройство) и характеристиките на хабитата на мястото за ношуване. От наблюдателните пунктове също така се събира информация за птиците, кацащи във влажната зона на лимана.

Общо 17 вида птици бяха установени по време на миграционните проучвания, извършени през есента на 2012 г. По-голямата част от установените видове бяха наблюдавани в полет над района и няма данни за кацане на грабливи или други големи птици където и да е в гористата част на проучвания район.

Няколко птици бяха наблюдавани да кацат в ЗМ Лиман. Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), малък воден бик (*Ixobrychus minutus*) и ято градски лястовици (*Delichon urbica*) бяха наблюдавани да спират там по пътя си между района им на размножаване и района на зимуване, за да се хранят на това място.

Последвалите пролетни проучвания на мигриращите птици, извършени през м. април и м. май 2013 г, включваха дневно наблюдение от два наблюдателни пункта: един на мястото на излизане на тръбопровода на сушата (VP1) и друг на откритото поле в близост до съществуващата газова станция „Галата“ (VP3) (местоположенията на наблюдателните пунктове са представени в Приложение 7.5.2.2. Същите места са използвани и за проучванията на зимуващите птици, въпреки че не са предприети проучвания от пункт VP2).

Общо 24 вида птици бяха установени по време на проучването на мигриращите птици, извършено през м. април и м. май 2013 г. Най-голямо многообразие от мигриращи птици бе наблюдавано от VP1, благодарение на комбинацията от благоприятни хабитати – горски, сладководни и морски. Повечето от наблюдаваните мигриращи птици от пункт VP3 са грабливи. Установените по време на миграционните проучвания птици следват предимно два маршрута на полет над зоната на ИП. Единият е приблизително по направление север-юг, като птиците летят по протежение на бреговата линия или над морето. Някои от водолюбивите видове, следващи този маршрут, спират за почивка и хранене във влажна зона Лиман. Другият основен маршрут на полет е приблизително по направление северозапад-югоизток, като птиците летят към крайбрежието от райони на сушата.

Над гористите райони най-многочислен е обикновеният мишелов (*Buteo buteo*), като бяха наблюдавани общо 45 птици и най-много мигриращи над района индивиди. Грабливи

птици с висока консервационна значимост, установени да мигрират над горите по време на проучването са както следва: 8 индивида малък креслив орел (*Aquila pomaria*), 1 малък орел (*Aquila pennata*), и 21 осояда (*Pernis apivorus*). Осем (8) малки ястреба (*Accipiter nisus*) и 2 белоопашати мишелова (*Buteo rufinus*) също се наблюдават по време на миграция над проучвания район. Ято от 50 розови пеликана (*Pelecanus onocrotalus*) бе наблюдавано да мигрира, без да каца в рамките на проучвания район.

Броят мигриращи птици, които бяха наблюдавани да кацат в гористия район, е пренебрежимо малък. Въпреки това, обширните територии с като цяло ненарушено горско покритие, свързани със 33 „Галата“ (защитена зона от Натура 2000 по Директива за птиците) и с по-обширни горски територии, осигуряват идеален хабитат за нощуване за грабливите птици. Поради това се счита, че вероятно малък брой мигриращи грабливи птици кацат и нощуват в гората по време на миграция.

Мигриращите видове, забелязани в открити хабитати, включват червеногръба сврачка (*Lanius collurio*) и обикновен пчелояд (*Merops apiaster*). Малкият брой червеногръби сврачки и обикновени пчелояди, установени по време на проучването, може да представляват следразмножителни ята, които се разпръсват от размножителните територии в рамките на проучвания район преди да започнат миграцията си.

Известен брой мигриращи видове с консервационна значимост бяха установени в лимана, сред които: земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), 4 нощни чапли (*Nycticorax nycticorax*), две червени чапли (*Ardea purpurea*), 3 беловрати мухоловки (*Ficedula albicollis*), 14 малки бели чапли (*Egretta garzetta*) и 2 индивида малък воден бик (*Ixobrychus minutus*). Въпреки сравнително малкия брой водолюбиви видове, установени по време на миграция във влажната зона на лимана, тази зона е единственият по своя род местообитание в рамките на проучвания район и представлява важен ресурс за мигриращите водолюбиви птици.

Най-многобройните видове, установени в морския участък по време на проучванията на мигриращи птици, са ята от 20-50 каспийски чайки (*Larus cachinnans*), 10-25 големи корморана (*Phalacrocorax carbo*) и голямо ято, състоящо се от 200-300 жълтокраки чайки (*Larus michahellis*). Възрастните индивиди от видовете каспийска чайка и жълтокрака чайка са предимно уседнали и се характеризират с локално присъствие, зимувайки в близост до районите си на размножаване в Черно и Каспийско море. Наблюдаваните при проучването птици се срещаха редовно по протежението на крайбрежната линия и е много вероятно да не са прелетни.

Големият корморан е сравнително рядко срещан гнездящ вид в България с 2 000 до 2 800 размножителни двойки главно в северна България (Спр. 7.5.18). Вероятно малкият брой големи корморани, наблюдавани редовно по протежението на крайбрежната линия при проучването, остават на това място през цялата зима.

Едно мигриращо ято, състоящо се от приблизително 500 бели щъркела (*Ciconia ciconia*), бе наблюдавано при проучването, да пресича залива на около 5 км навътре в морето. Големи концентрации на бели щъркели са били регистрирани в Бургас на черноморския бряг, където се събират огромен брой птици от източна и югоизточна Европа. (Спр. 7.5.19). Западната брегова линия на Черно море следователно представлява важен миграционен коридор за този вид. Въпреки това не се очаква местообитанието в рамките на проучвания район да може да осигури подходящ хабитат за нощуване за белия щъркел

по време на миграцията му, тъй като този вид предпочита да ношува по високи дървета (за предпочитане мъртви дървета), стръмни скални формации и други високи структури, с каквито районът не разполага.

Освен проучванията от наблюдателни точки бе извършена анкета с персонала на съществуващата газова станция „Галата“ с цел набиране на информация за сблъсъци на птиците с вече изградена инфраструктура. Предоставената от персонала информация сочи, че няма сведения за нощни мигриращи птици, които да са убити или наранени в следствие на дезориентация и сблъсък с изкуствени източници на светлина. Събрани бяха сведения обаче, за попадане на врабчоподобни птици в технически съоръжения, което е предизвиквало технически проблеми и е наложило специфични технически решения – поставяне на предпазни мрежи.

Зимуващи птици

Направените проучвания върху зимуващите птици обхващат три периода - 17-21 декември 2012; 21-25 януари 2013 и 18-22 февруари 2013. Целта на проучването на зимуващите птици бе да даде най-обща представа за състава, разпределението и относителното изобилие на зимуващите птици в района около предложеното трасе на газопровода и съоръженията на излизането му на брега. Бе приложена комбинация от методи за изследване от наблюдателни точки с фиксиран период на наблюдение и обхождане на трансекти, за да се събере максимално количество данни.

Три наблюдателни точки (VP) бяха предварително избрани с цел постигане на максимална видимост над проучвания район: VP1 – на бреговата линия близо до защитена територия Лиман; VP2- на пресечната точка на съществуващия тръбопровод и електропреносните линии; и VP3 – в откритото поле северно от наземните съоръжения на ИП и близо до съществуващата газова станция „Галата“.

Местоположението на наблюдателните точки и резултатите от проучването са поместени в Приложение 7.5.2.3, а резюме на ключовата информация от проучванията е представено по-долу.

На VP1 са наблюдавани общо 2 030 мигриращи или почиващи птици. Наблюдаваният район е на пресечната точка на различни местообитания (брегови/морски, влажни и горски) и поради това се характеризира с относително многообразие на обитаващите го птици.

На VP2, разположена на пресечната точка на съществуващия газопровод „Галата“ и електропреносната линия, са наблюдавани общо 1 680 птици. Това е значително по-малък брой от този на VP1 и показва сравнително по-ниската значимост на този хабитат за зимуващите птици.

На VP3, разположен в открит район в близост до съществуващата станция „Галата“, са установени общо 2 242 птици. Наблюдаваните птици се ограничават основно до представители на разред врабчоподобни - често срещани видове с ниска консервационна значимост.

Проучванията върху зимуващите птици установиха видове, зимуващи в рамките на проучвания район, както и известен брой видове, предприемащи късна миграция към райони за зимуване.

Видовете, установени в сухоземните части на проучвания район на VP2 и VP3, са основно горски птици. Обитаващите района видове са характерни за горските и мозаечните с открити тревисти площи и имат ниска консервационна стойност. Сред тях важна група с консервационна значимост са кълвачите. Бяха установени шест вида: черен кълвач (*Dryocopus martius*), зелен кълвач (*Picus viridis*), сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopus syriacus*), среден пъстър кълвач (*Dendrocopus medius*), малък пъстър кълвач (*Dendrocopus minor*) и голям пъстър кълвач (*Dendrocopus major*). Друг вид с консервационна значимост, наблюдаван в района, е гълъбът хлупар (*Columba oenas*). С изключение на сирийския пъстър кълвач, за който е установено, че вероятно гнезди в рамките на територията, върху която се разполага ИП, другите видове вероятно намират храна през зимата в гористата част на проучвания район и гнездят наблизо, но все пак извън територията на ИП поради липсата на подходящи дървета за гнездене.

През зимата влажното местообитание, попадащо в рамките на проучвания район при езерото Лиман, замръзва и осигурява ограничен хабитат за зимуване. Само един тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*) и един полски блатар (*Circus cyaneus*) са забелязани да ловуват над влажната зона от VP1. Известен брой водолюбив и морски птици са установени да презимуват в залива навътре в морето от VP1. Най-многобройните наблюдавани видове са морските птици, като доминират сребрилата жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*), големият корморан (*Phalacrocorax carbo*), черновратият гмурец (*Podiceps nigricollis*) и белочелата водна кокошка (*Fulica atra*).

Траурната потапница (*Melanitta nigra*), малкият нирец (*Mergus albellus*), средният нирец (*Mergus serrator*) и обикновената гага (*Somateria molissima*) също са забелязани да зимуват в морето. Не са забелязвани блатни птици, използващи плажа, а само чайки, които ползват плажа като място за почивка.

Голям брой мигриращи гъски и ограничено количество лебеди бяха наблюдавани от зимните наблюдателни точки да летят над проучвания район на път към райони за зимуване на юг. Общо 730 летящи големи белочели гъски (*Anser albifrons*) бяха наблюдавани от VP1, обикновено в малки ята от не повече от 100 птици. Общо 1 234 гъски бяха наблюдавани от VP2 да прелитат над проучвания район и общо 1 451 големи белочели гъски (*Anser albifrons*) - от VP3. 15 червеногуши гъски (*Branta ruficollis*) бяха видени да прелитат в смесено ято с белочели гъски. Пойни лебеди (*Cygnus cygnus*) също бяха забелязани в полет над местността при късна миграция към райони за зимуване. Всички ята гъски са наблюдавани в полет над местността, но без да кацат.

В България е установен особено голям брой зимуващи червеногуши и белочели гъски през 2012г. и 2013 г., като е изчислено, че почти цялата световна популация на червеногуши гъски (54 000 птици) и рекорден брой белочели гъски (230 000) са мигрирали, за да презимуват в България (Спр. 7.5.13). Въпреки това, гъски са забелязвани само в полет над местността. Местообитанията на тази територия не предлагат подходящи условия за кацане и нощуване или хранене на зимуващите гъски, тъй като тук няма големи езера или масиви обработваеми площи.

Консервационният статус на видовете птици, установени или вероятно използващи района на полевото проучване, е представен в Таблица 7.5.3 по-долу.

Карти на установените видове птици по местообитания са включени в Приложение 7.5.5.

Таблица 7.5.3 Обобщени данни – Птици

Наименование на вида	Консервационен статус			Установен в проучвания район	Чувствителност
	IUCN	Статус в ЕС	Национален статус		
<i>Accipiter brevipes</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ (VU)	.	Висока
<i>Accipiter gentilis</i>	LC		ЗБР (III), ЧКБ	✓	Средна
<i>Accipiter nisus</i>	LC		ЗБР (III), ЧКБ(EN)	✓	Висока
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Actitis hypoleucos</i>	LC		ЗБР (III), ЧКБ (LC)	✓	Средна
<i>Aegithalos caudatus</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Alauda arvensis</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Alcedo atthis</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III)	✓	Висока
<i>Anas clypeata</i>	LC	Директива за птиците Прил. II/III	ЗБР- IV,VI	✓	Ниска
<i>Anas platyrhynchos</i>	LC	Директива за птиците Прил. II/III	ЗБР- IV,VI	✓	Ниска
<i>Anas querquedula</i>	LC	Директива за птиците Прил. II	ЗБР-IV, ЧКБ(VU)	.	Висока
<i>Anser albifrons</i>	LC	Директива за птиците Прил. II/III	ЗБР- IV,VI	✓	Ниска

Продължение...

Наименование на вида	Консервационен статус			Установен в проучвания район	Чувствителност
	IUCN	Статус в ЕС	Национален статус		
<i>Anthus campestris</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III)	.	Висока
<i>Apus apus</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Aquila pennata</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II,III), ЧКБ(VU)	✓	Висока
<i>Aquila pomarina</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II,III), ЧКБ(VU)	✓	Висока
<i>Ardea cinerea</i>	LC		ЗБР (III), ЧКБ(VU)	✓	Висока
<i>Ardea purpurea</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II,III), ЧКБ(EN)	✓	Висока
<i>Asio otus</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Athene noctua</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Aythya ferina</i>	LC	Директива за птиците Прил. II/III	ЗБР-IV, ЧКБ(VU) SPA	.	Висока
<i>Branta ruficollis</i>	EN	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II,III), ЧКБ(VU)	✓	Висока
<i>Bubo bubo</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II,III), ЧКБ(EN)	✓	Висока
<i>Bucephala clangula</i>	LC	Директива за птиците Прил. II	ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Buteo buteo</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Buteo lagopus</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Buteo rufinus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР, ЧКБ(VU)	✓	Висока

Продължение...

Наименование на вида	Консервационен статус			Установен в проучвания район	Чувствителност
	IUCN	Статус в ЕС	Национален статус		
<i>Calidris alpina</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (III)	.	Висока
<i>Caprimulgus europaeus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III)	✓	Висока
<i>Carduelis cannabina</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Carduelis carduelis</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Carduelis chloris</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Carduelis spinus</i>	LC		ЗБР (III), ЧКБ(VU)	✓	Висока
<i>Cecropis daurica</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Charadrius dubius</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Charadrius hiaticula</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Chlidonias leucopterus</i>	LC		ЗБР (III) SPA	.	Висока
<i>Ciconia ciconia</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III)	✓	Висока
<i>Ciconia nigra</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II,III), ЧКБ(VU)	.	Висока
<i>Circaetus gallicus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II,III), ЧКБ(VU)	.	Висока
<i>Circus aeruginosus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II,III), ЧКБ(EN)	✓	Висока
<i>Circus cyaneus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II,III), ЧКБ(CR)	✓	Висока
<i>Circus macrourus</i>	NT	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II,III), ЧКБ(EX)	.	Висока

Продължение...

Наименование на вида	Консервационен статус			Установен в проучвания район	Чувствителност
	IUCN	Статус в ЕС	Национален статус		
<i>Circus pygargus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II,III), ЧКБ(VU)	.	Висока
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Columba oenas</i>	LC		ЗБР (III), ЧКБ(EN)	✓	Висока
<i>Columba palumbus</i>	LC		ЗБР- IV,VI	✓	Ниска
<i>Coracias garrulus</i>	NT	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ(VU)	✓	Висока
<i>Corvus corax</i>	LC		ЗБР (III), ЧКБ (NT)	✓	Средна
<i>Corvus corone cornix</i>	LC		ЗБР- IV	✓	Ниска
<i>Corvus frugilegus</i>	LC		ЗБР- IV	✓	Ниска
<i>Cuculus canorus</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Cygnus cygnus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР, ЧКБ(EN)	✓	Висока
<i>Cygnus olor</i>	LC	Директива за птиците Прил. II	ЗБР (III), ЧКБ(VU)	✓	Висока
<i>Delichon urbicum</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Dendrocopos leucotos</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ(EN)	.	Висока
<i>Dendrocopos major</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Dendrocopos medius</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III)	✓	Висока
<i>Dendrocopos minor</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна

Продължение...

Наименование на вида	Консервационен статус			Установен в проучвания район	Чувствителност
	IUCN	Статус в ЕС	Национален статус		
<i>Dryocopus martius</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ(VU)	✓	Висока
<i>Egretta alba</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ(CR)	✓	Висока
<i>Egretta garzetta</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ(VU)	✓	Висока
<i>Emberiza cirrus</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Emberiza citrinella</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Emberiza hortulana</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III)	.	Висока
<i>Emberiza schoeniclus</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Erithacus rubecula</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Falco peregrinus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ (EN)	✓	Висока
<i>Falco subbuteo</i>	LC		ЗБР (III), ЧКБ (VU)	✓	Висока
<i>Falco tinnunculus</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Falco vespertinus</i>	NT	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ (CR)	.	Висока
<i>Ficedula albicollis</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ (CR)	✓	Висока
<i>Ficedula semitorquata</i>	NT	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ (VU)	.	Висока
<i>Fringilla coelebs</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Fulica atra</i>	LC		ЗБР (IV,VI)	✓	Ниска

Продължение...

Наименование на вида	Консервационен статус			Установен в проучвания район	Чувствителност
	IUCN	Статус в ЕС	Национален статус		
<i>Galerida cristata</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Galinula chloropus</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Висока
<i>Garrulus glandarius</i>	LC			✓	Ниска
<i>Gavia arctica</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II,III)	✓	Висока
<i>Hieraaetus pennatus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ (VU)	.	Висока
<i>Hippolais olivetorum</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ (VU)	.	Висока
<i>Hippolais pallida</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Hirundo rustica</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Ixobrychus minutus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ (EN)	✓	Висока
<i>Lanius collurio</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III)	✓	Висока
<i>Lanius minor</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III)	✓	Висока
<i>Larus argentatus</i>	LC		SPA	.	Висока
<i>Larus cachinnans</i>	LC	Директива за птиците Прил. II	SPA	✓	Висока
<i>Larus fuscus</i>	LC		SPA	.	Висока
<i>Larus michahellis</i>	LC			✓	Ниска
<i>Larus ridibundus</i>	LC	Директива за птиците Прил. II	ЗБР (III), ЧКБ (EN) SPA	✓	Висока

Продължение...

Наименование на вида	Консервационен статус			Установен в проучвания район	Чувствителност
	IUCN	Статус в ЕС	Национален статус		
<i>Lullula arborea</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III)	✓	Висока
<i>Luscinia megarhynchos</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Lymnocyptes minima</i>	LC	Директива за птиците Прил. II/III	ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Melanitta nigra</i>	LC	Директива за птиците Прил. II/III	ЗБР (III) SPA	✓	Висока
<i>Mergus albellus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III)	✓	Висока
<i>Mergus serrator</i>	LC	Директива за птиците Прил. II	ЗБР (III) SPA	✓	Висока
<i>Merops apiaster</i>	LC		ЗБР (IIa)	✓	Средна
<i>Miliaria calandra</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Milvus migrans</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ (VU)	.	Висока
<i>Motacilla alba</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Motacilla flava</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Numenius arquata</i>	NT	Директива за птиците Прил. II	ЗБР (III)	.	Средна
<i>Nycticorax nycticorax</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ (VU)	✓	Висока
<i>Oenanthe isabellina</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Oenanthe pleschanka</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ (EN)	.	Висока

Продължение...

Наименование на вида	Консервационен статус			Установен в проучвания район	Чувствителност
	IUCN	Статус в ЕС	Национален статус		
<i>Oriolus oriolus</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Pandion haliaetus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ (CR)	.	Висока
<i>Parus caeruleus</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Parus major</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Parus palustris</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Passer domesticus</i>	LC			✓	Ниска
<i>Passer montanus</i>	LC			✓	Ниска
<i>Pelecanus onocrotalus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ (EX)	✓	Висока
<i>Pernis apivorus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ (VU)	✓	Висока
<i>Phalacrocorax carbo</i>	LC		SPA	✓	Ниска
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ (EN)	.	Висока
<i>Pelecanus crispus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ (CR)	.	Висока
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	LC		ЗБР (III), ЧКБ (VU)	✓	Висока
<i>Phylloscopus bonelli</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Phylloscopus colibita</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Pica pica</i>	LC		ЗБР- IV	✓	Ниска

Продължение...

Наименование на вида	Консервационен статус			Установен в проучвания район	Чувствителност
	IUCN	Статус в ЕС	Национален статус		
<i>Picoides minor</i>	LC		ЗБП (III)	✓	Средна
<i>Picoides syriacus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБП (II/III)	✓	Висока
<i>Picus viridis</i>	LC		ЗБП (III)	✓	Средна
<i>Platalea leucorodia</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБП (II/III), ЧКБ (CR)	.	Висока
<i>Plegadis falcinellus</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБП (II/III), ЧКБ (CR)	.	Висока
<i>Pluvialis apricaria</i>	LC	Директива за птиците Прил. I/II	ЗБП (II/III)	✓	Висока
<i>Podiceps cristatus</i>	LC		ЗБП (III), ЧКБ (VU) SPA	✓	Висока
<i>Podiceps grisegena</i>	LC		ЗБП (III), ЧКБ (EN) SPA	✓	Висока
<i>Podiceps nigricollis</i>	LC		ЗБП (III), ЧКБ (CR) SPA	✓	Висока
<i>Rallus aquaticus</i>	LC	Директива за птиците Прил. II	ЗБП (III), ЧКБ (NT)	✓	Средна
<i>Recurvirostra avosetta</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБП (II/III), ЧКБ (EN)	.	Висока
<i>Regulus regulus</i>	LC		ЗБП (III)	✓	Средна
<i>Riparia riparia</i>	LC		ЗБП (III)	✓	Средна

Продължение...

Наименование на вида	Консервационен статус			Установен в проучвания район	Чувствителност
	IUCN	Статус в ЕС	Национален статус		
<i>Scolopax rusticola</i>	LC	Директива за птиците Прил. II/III	ЗБР-IV,VI, ЧКБ (EN)	✓	Висока
<i>Sitta europaea</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Somateria mollissima</i>	LC	Директива за птиците Прил. II/III	ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Sterna sandvicensis</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III) , ЧКБ (EN)	✓	Висока
<i>Streptopelia decaocto</i>	LC	Директива за птиците Прил. II	ЗБР- IV	✓	Ниска
<i>Streptopelia turtur</i>	LC	Директива за птиците Прил. II	ЗБР- IV	✓	Ниска
<i>Sturnus vulgaris</i>	LC	Директива за птиците Прил. II	ЗБР- IV	✓	Ниска
<i>Sylvia atricapilla</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Sylvia communis</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Sylvia nisoria</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III)	✓	Висока
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	LC		ЗБР (III), ЧКБ (VU) SPA	.	Висока
<i>Tadorna tadorna</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III), ЧКБ (VU)	✓	Висока
<i>Tringa erythropus</i>	LC	Директива за птиците Прил. II	ЗБР (III)	.	Средна

Продължение...

Наименование на вида	Консервационен статус			Установен в проучвания район	Чувствителност
	IUCN	Статус в ЕС	Национален статус		
<i>Tringa glareola</i>	LC	Директива за птиците Прил. I	ЗБР (II/III)	.	Висока
<i>Tringa nebularia</i>	LC	Директива за птиците Прил. II	ЗБР (III)	.	Средна
<i>Tringa ochropus</i>	LC		ЗБР (III), ЧКБ (EN)	.	Висока
<i>Tringa totanus</i>	LC	Директива за птиците Прил. II	ЗБР (III), ЧКБ (CR)	.	Висока
<i>Troglodytes troglodytes</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Turdus merula</i>	LC	Директива за птиците Прил. II	ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Turdus philomelos</i>	LC	Директива за птиците Прил. II	ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Turdus pilaris</i>	LC	Директива за птиците Прил. II	ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Turdus viscivorus</i>	LC	Директива за птиците Прил. II	ЗБР (III)	✓	Средна
<i>Upupa epops</i>	LC		ЗБР (III)	✓	Средна

Край.

7.5.2.2 Бозайници (без прилепи)

Първоначалните полеви проучвания на сухоземни бозайници са извършени през август 2011 г. За определяне на видовия състав и размера/плътността на популациите на насекомоядните и копитните бозайници е използван трансектен метод, като са регистрирани установените живи и мъртви индивиди, както и признаци на присъствие на видовете (следи, екскременти, укрития и т.н).

В границите на проучвания район са осъществени пет постоянни трансекта с обща дължина от 15 km. При откриването на признаци за присъствие на видовете или техни следи, са извършени допълнителни наблюдения на околните територии.

В подходящи местообитания, където вероятността за регистриране на видове е относително голяма (близо до езера, животински пътеки, стари горски пътища и др.) са използвани фото-капани. В хода на проучването са осъществени 20 капано-денонощия.

В допълнение са заложили 40 живоловни капана. Приложен е грид от 5 линии по 8 капана, с разстояние между всеки от тях от 5 m в продължение на два проучвателни дни и проверявани два пъти на ден. Уловените животни са фотографирани, измерени, маркирани и пуснати на свобода. Уловени са общо 45 животни. През 2011 г. в проучвания район са регистрирани общо 12 вида сухоzemни бозайници (без прилепи).

През 2011 г. трансектите за проучване на бозайници обхващат най-голям периметър от първоначалните терени проучвания. Живоловни капани или фото-капани не са използвани в целевия район на екологичната оценка или в близост до него (вж. обзорна карта на направените през 2011 г. проучвания - Приложение 7.5.3). Липсата на проучвания за консервационно значими бозайници, в частност видри бе отчетена като пропуск, отстранен с последващите проучвания.

Целеви проучвания за присъствие на видра (*Lutra lutra*) са проведени през 2012 г. с цел идентифициране на местообитания и активността на вида в крайбрежния участък и влажните зони на защитената местност „Лиман“. Наблюденията бяха насочени към:

- Търсене на признаци от жизнената дейност на видрата (следи, вироуе, дупки и др.); и
- Преки наблюдения на нейната дейност рано сутрин и/или вечер.

Европейската видра (*Lutra lutra*) е включена в Приложение II и Приложение III на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и Червената книга (ЧК) на България. Видът е включен и в Директивата за местообитанията, както и в Червения списък на Международния съюз за опазване на природата (IUCN) като „почти застрашен“ (Спр. 7.5.11). Той е сравнително широко разпространен по българското черноморско крайбрежие (Спр. 7.5.7). През 20-ти век в България се отчита увеличаване числеността на популацията в резултат от строителството на „микроязовири“, осигуряващи подходящо изкуствено хранително местообитание (Спр. 7.5.8).

Проучването на видрата беше проведено около блатисти местообитания в защитената местност „Лиман“. Влажната зона е заобиколена от широколистна гора на север, юг и запад и граничи с пясъчната ивица на Паша дере на изток. В рамките на целевия район на проучване бяха идентифицирани подходящи за видрата местообитания за почивка, размножаване и хранене, каквито са съществуващите земни насипи, паднали дървета и гъстия тръстиков пояс. Влажната зона е сладководна и се намира в непосредствена близост до Черно море, което се счита за изключително подходящо хранително местообитание за вида. Променящото се ниво на застоялата се вода и сезонността в хранителния режим на видрата означават, че важноста на зоната за този вид най-вероятно ще е различна през отделните сезони на годината.

По време на проучването не бяха идентифицирани укрития и места за размножаване на видрата както в рамките на влажната зона, така и по поречието на река Паша дере, преминаваща през влажната зона. Присъствието на видра в рамките на защитена местност „Лиман“ бе потвърдено чрез идентифициране на следи (GPS 27°55'21.605"E, 43°6'22.247"N). Бяха регистрирани общо два чифта следи.

Въз основа на проучванията може да се направи заключение, че във влажната зона „Лиман“ има редица местообитания и хранителни ресурси, необходими за поддържане на постоянна популация на видра. Въпреки това по литературни източници (Спр. 7.5.9, 7.5.10) приблизителната територия, която едно семейство видри обитава, варира от 14 до 57 km², което предполага, че влажната зона „Лиман“ не може да поддържа голяма постоянна популация на вида (особено по време на сухите сезони).

Целево проучване на Европейския лалугер (*Spermophilus citellus*) в границите на оценявания район беше проведено през май 2013 г. То включваше трансектно обхождане след предварително идентифициране на подходящите местообитания по картен материал, както и експертна преценка на самия терен. Проучването беше насочено към идентифициране присъствието на вида, чрез използване на индиректни методи (чрез доказателства за обитаване като дупки, екскременти, земни изкопи и др.), и на индиректни методи (брой активни животни и звуци, издавани от животните).

Европейският лалугер обитава Централна и Югоизточна Европа, където се среща на надморска височина от 0 до 2500 m. Видът предпочита нискотревни степи и подобни на тях изкуствени местообитания (пасища, ливади, спортни игрища, голф игрища) върху леки, добре дренирани почви, където може да копае дупките си (Спр. 7.5.1). Видът е определен като уязвим по категоризацията на Международния съюз за опазване на природата (IUCN) и Червената книга (ЧК) на България; включен е в Приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие и Директивата за местообитанията и е обект на опазване в 33 Галата.

Проучването не потвърди наличието на *Spermophilus citellus* в района на екологична оценка. Беше открита изоставена колония в тревисто местообитание на 400 м северно от съществуващата компресорна станция. Дупките в колонията не бяха използвани от поне 5 години.

Следи от дива котка (*Felis silvestris*) бяха установени в северната част на проучвания район. Европейската дива котка е включена в Приложение 3 на Закона за биологичното разнообразие и е определена като застрашен вид в Червената книга на България. Обитава скалисти или гористи местности и избягва компанията на себеподобни извън размножителния си период, който е два пъти годишно (пролет и есен). През пролетните проучвания през май 2013 г. бяха открити следи само на един екземпляр.

Резултатите от горепосочените проучвания са илюстрирани в Приложение 7.5.4.

По време на проучванията през 2012-2013 г. бяха установени и други видове бозайници посредством техни следи или случайни срещи. Трябва да се отбележи, че проучвания район е широко използван от диви свине (*Sus scrofa*), чакали (*Canis aureus*) и сърни (*Capreolus capreolus*). Бяха забелязани и следи от язовец (*Meles meles*) и елен лопатар (*Dama dama*). Някои видове бяха идентифицирани чрез други доказателства като звуци за комуникация - обикновен сънливек (*Glis glis*) и екскременти – порови (*Mustelidae*).

Установените или потенциално срещащи се видове бозайници (без прилепи) в района на екологичната оценка са представени в Таблица 7.5.4 по-долу.

С цел структуриране на информацията, необходима за оценка на въздействието, в тази таблица е посочена и чувствителността на видовете, определена на база на критериите, представени в Раздел 9.5 Оценка на въздействието.

Обзорна карта на извършените проучвания на видове бозайници с висока чувствителност е дадена в Приложение 7.5.4.

Таблица 7.5.4 Обобщени данни – Бозайници (без прилепи)

Има на вида	Природозащитен статус			Установен в района на проучване	Чувствителност
	IUCN (МСОП)	Европейски статус	Национален статус		
<i>Lutra lutra</i>	ПЗ	Бернска Конвенция Прилож.-II, КМТЗВ-I, Директива за местооб. –Прилож. II и IV	ЧК (У) , Прилож. II и III на ЗБР	Да	Висока
<i>Spermophilus citellus</i>	У	Бернска Конвенция Прилож.-II, Директива за местооб. – Прилож. II и IV	ЧК (У) , Прилож. II на ЗБР	Не	неприложимо
<i>Glis glis</i>	НЗ	Бернска Конвенция Прилож.-III	-	Да	Ниска
<i>Dryomys nitedula</i>	НЗ	Бернска Конвенция Прилож. III, Директива за местооб. – Прилож. IV	Прилож. II на ЗБР	Не	неприложимо
<i>Muscardinus avellanarius</i>	НЗ	Бернска Конвенция Прилож.-III, Директива за местооб. – Прилож. IV	Прилож. II и III на ЗБР	Не	неприложимо
<i>Meles meles</i>	НЗ	-	-	Да	Ниска
<i>Martes foina</i>	НЗ	-	-	Да	Ниска

Продължение...

Има на вида	Природозащитен статус			Установен в района на проучване	Чувствителност
	IUCN (МСОП)	Европейски статус	Национален статус		
<i>Canis aureus</i>	НЗ	-	Прилож. IV на ЗБР	Да	Ниска
<i>Capreolus capreolus</i>	НЗ	-	-	Да	Ниска
<i>Sus scrofa</i>	НЗ	-	-	Да	Ниска
<i>Felis silvestris</i>	НЗ	Бернска Конвенция Прилож.-II, КМТЗВ--II, Директива за местооб. – Прилож. IV	ЧК , Прилож. III на ЗБР	Да	Висока
<i>Dama dama</i>	НЗ			Да	Ниска

Край.

7.5.2.3 Прилепи

Проучвания върху видовия състав и активността на прилепите са проведени в периода между 29-ти Август и 2-ри Септември 2011 г. Регистрирани са звуци на прилепи с помощта на детектор Pettersson D 240 и дигитално записващо устройство. Сонограмите са анализирани чрез специализиран софтуер BatSound 3.1 за Windows. Записите са направени с минимална продължителност от 20 мин. както на определени места, така и по време на обхождане на трансектите.

Осъществено е и улавяне на прилепи с помощта на орнитологична мрежа в дълбоко дърво с течаща вода и голям брой стари широколистни дървета с хралупи, потенциални дневни убежища на прилепи (координати N 43°06.722', E 27°55.145'). За целта са използвани мрежи, всяка с дължина шест метра. Уловените прилепи са определени до вид, измерени, фотографирани и пуснати на свобода.

Проучванията на активността на прилепите и дневните им убежища, извършени през 2011 г., са по трасето на Газопровод Галата и крайбрежната зона. Останалите части от района на екологична оценка са по-слабо застъпени. Поради тази причина през 2012 г. бяха проведени допълнителни проучвания, включващи:

- **Проучвания за активността на прилепите** – целта на проучването бе определяне на видовия състав на прилепите и степента на тяхната активност в горски местообитания на района на екологична оценка. Проучванията бяха проведени в началото на сезона (юни) и в края на сезона (август).

Проучванията в началото на сезона (юни 2012 г.) бяха провеждани привечер (до 1 час преди залез и 2 часа след това) и рано сутрин (започвайки 2 часа преди изгрев до самия изгрев) с цел наблюдение на активността на прилепите в горските местообитания. Бяха използвани детектори за прилепи с функция на разделяне на честотите. Звучите на прилепите бяха записвани с цел анализ на сонограмите, при необходимост. Отчетени са и метеорологичните условия (облачност, валежи, температура), дата, време на наблюдение, посока на летене, поведение на прилепите, честотата на ехолокационните звуци и идентифицираните видове (чрез използване на записите от детекторите, размер на индивидите и траектория на летене).

Всяко проучване включваше трансекти в еднокилометрова зона, един път привечер и един път рано сутрин според предварително определените потенциални местообитания на прилепи. Същите бяха извършени по горски пътеки и на границите на гористите местности в горските местообитания. При регистриране на прилепи бяха записвани GPS координати, време на наблюдение и звуците, издавани от тях.

В края на сезона (август) бяха инсталирани статични детектори за прилепи на стратегически места в рамките на проучвания район, които се активират автоматично при изгрев и залез за период от четири дни. Записите от тези детектори бяха анализирани за да се определят видовете, времето и местоположението на активните прилепи в района на всяко място на запис на данни.

Въпреки относително голямото разнообразие (установени са общо 12 вида прилепи), голяма част от индивидите се отнасят към два вида: *Pipistrellus. pipistrellus* и *Pipistrellus. pygmaeus*. По време на обхождане на трансектите често бяха записвани ловуващи в рамките на 33 Галата видове *P. pipistrellus* и *P. nathusii*, вероятно привлечени от изобилието на насекоми, летящи около охранителните светлини. Ниска степен на активност на прилепи беше отчетена от единични прелитания на *Barbastella barbastellus*, *Eptesicus serotinus*, *Nyctalus noctula* и *Myotis* sp. по протежение на някои трансекти, описани в Приложение 7.5.2.4.

- **Проучване на миграцията на прилепи** – целта на проучването бе да се определят видовете прилепи и използването на горските местообитания, като преходно убежище в проучвания район.

В района на екологичната оценка бяха проведени сутрешни и вечерни наблюдения от стационарни точки и чрез използване на статични детектори за прилепи с цел наблюдение и запис на миграцията на прилепи и използването на дървета като преходни убежища по време на периода на миграция. Проучването включваше събиране на данни за видовия състав на прилепите, техните убежища, както и характеристиките на местообитанията, подходящи за почивка.

Три от регистрираните видове (*Pipistrellus. nathusii*, *Nyctalus noctula* и *Nyctalus leisleri*) предприемат сезонни миграции. Тяхното присъствие в проучвания район е свързано с наличие на подходящи убежища, главно в естествени дъбови гори и широколистни насаждения, както и в близост до защитената местност „Лиман“ в Паша Дере, която предоставя изключително благоприятни условия за хранене с изобилието си от насекоми.

Проучванията включваха наблюдения на съществуващата надземна инфраструктура (НЗИ) на газопровод Галата и подходящите горски убежища в района на екологичната

оценка. Надземната инфраструктура е преходно място за почивка, използвано инцидентно от отделни индивиди или малко на брой прилепи от вида *Pipistrellus pipistrellus*. Голяма част от горската територия, в рамките на 100 м от предложеното по ИП трасе на газопровода и прилежащите му съоръжения, представлява естествена дъбова гора и широколистни култури, включително акация (*Robinia pseudoacacia*), които са със сходна възраст и структура. Голяма част от дърветата са с приблизителен диаметър 30 см на височината на гърдите (dbh) и са недостатъчно развити да поддържат условия, подходящи за убежище на прилепи.

Детайли за активността на прилепите и проучванията на тяхната миграция, проведени през 2012 г., са представени в Приложение 7.5.2.4.

По време на проведените през 2012 г. проучвания на прилепи бяха идентифицирани осем вида, а именно: *Pipistrellus pipistrellus*, *P. pygmaeus*, *P. nathusii*, *Barbastella barbastellus*, *Nyctalus noctula*, *Nyctalus leisleri*, *Eptesicus serotinus*, *Plecotus austriacus*, както и един неидентифициран вид от род *Myotis*. Въпреки относително голямото разнообразие, по-голямата част от отчетената активност беше доминирана от видовете *P. pipistrellus* и *P. pygmaeus*.

Всички видове прилепи са включени в Европейската директива за местообитанията, което осигурява законова защита на индивидите и на всяко място, използвано от тях за убежище. Прилепите са защитени и от Закона за биологичното разнообразие на Република България.

Видовете прилепи, установени или потенциално срещащи се в рамките на проучвания район, са описани в Таблица 7.5.5 по-долу.

С цел структуриране на информацията, необходима за оценка на въздействието, в тази таблица е посочена и чувствителността на видовете, определена на база на критериите, представени в Раздел 9.5 Оценка на въздействието.

Таблица 7.5.5 Обобщени данни – Прилепи

Има на вида	Природозащитен статус			Установен през		Чувствителност
	IUCN (МСОП)	Европейски статус	Национален статус	2011	2012	
<i>Barbastella barbastellus</i>	ПЗ	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	ЗЗ Галата; ЗБР Прилож. 2,3; ЧК (У)	-	✓	Висока
<i>Eptesicus serotinus</i>	НЗ	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	ЗБР Прилож. 3; ЧК (НЗ)	✓	✓	Висока

Има на вида	Природозащитен статус			Установен през		Чувствителност
	IUCN (МСОП)	Европейски статус	Национален статус	2011	2012	
<i>Miniopterus schreibersi</i>	ПЗ	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	33 Галата ЗБР Прилож. 2,3 ЧК (У)	✓	-	Висока
<i>Myotis bechsteini</i>	ПЗ	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	33 Галата ЗБР Прилож. 2,3 ЧК (У)	-	-	Висока
<i>Myotis blythii</i>	НЗ	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	33 Галата ЗБР Прилож. 2,3 ЧК (ПЗ)	-	-	Висока
<i>Myotis capaccinii</i>	У А4bсе	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	33 Галата ЗБР Прилож. 2,3 ЧК (У)	-	-	Висока
<i>Myotis emarginatus</i>	НЗ	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	33 Галата ЗБР Прилож. 2,3 ЧК (У)	✓	-	Висока
<i>Myotis myotis</i>	НЗ	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	33 Галата ЗБР Прилож. 2,3 ЧК (ПЗ)	-	-	Висока
<i>Myotis sp.</i>		Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	-	✓	✓	Висока

Продължение...

Има на вида	Природозащитен статус			Установен през		Чувствителност
	IUCN (МСОП)	Европейски статус	Национален статус	2011	2012	
<i>Nyctalus leisleri</i>	H3	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	ЗБР Прилож. 3 ЧК (У)	-	✓	Висока
<i>Nyctalus noctula</i>	H3	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	ЗБР Прилож. 3 ЧК (H3)	✓	✓	Висока
<i>Pipistrellus kuhlii</i>	H3	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	ЗБР Прилож. 3	-	-	няма
<i>Pipistrellus nathusii</i>	H3	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	ЗБР Прилож. 3 ЧК (H3)	✓	✓	Висока
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	H3	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	ЗБР Прилож. 3 ЧК (H3)	✓	✓	Висока
<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	H3	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	ЗБР Прилож. 3	✓	✓	Висока
<i>Plecotus austriacus</i>	H3	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	ЗБР Прилож. 3 ЧК (H3)	✓	✓	Висока

Продължение...

Има на вида	Природозащитен статус			Установен през		Чувствителност
	IUCN (МСОП)	Европейски статус	Национален статус	2011	2012	
<i>Rhinolophus blasii</i>	H3	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	33 Галата ЗБР Прилож. 2,3 ЧК (У)	-	-	Висока
<i>Rhinolophus euryale</i>	ПЗ	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	33 Галата ЗБР Прилож. 2,3 ЧК (У)	-	-	Висока
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	H3	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	33 Галата ЗБР Прилож. 2,3 ЧК (ПЗ)	-	-	Висока
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	H3	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	33 Галата ЗБР Прилож. 2,3 ЧК (H3)	-	-	Висока
<i>Rhinolophus mehelyi</i>	У А4с	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	33 Галата ЗБР Прилож. 2,3 ЧК (У)	-	-	Висока
<i>Vespertilio murinus</i>	H3	Директива за местооб.; Бернска конвенция; Бонска конвенция; EUROBATS	ЗБР Прилож. 2,3 ЧК (H3)	✓	-	Висока

Край.

7.5.2.4 Влечуги и земноводни

Проучвания на земноводни и влечуги са проведени от 25 юли до 4 август и 12-31 август 2011 г. в по-широкия периметър на екологичните проучвания, както е показано в Приложение 7.5.3.

При изследването за ларви на тритони са използвани конусовидни мрежови капани в период от три дни в края на юли. Капаните са залагани вечер в 20:00 часа и са изваждани в 9:00 на следващата сутрин. За да бъдат изследвани сезонните вирове в речните корита и блатистите зони са използвани мрежи по време на светлата част на деня.

За установяване на безопашати земноводни, водни и сухоземни костенурки, гущери и змии са обхождани трансекти. Маршрути и сектори с обща дължина 21 км са изследвани четири пъти на ден - два пъти сутрин и два пъти вечер.

По време на проучванията, предприети през 2011 г, са установени пет вида земноводни и 14 вида влечуги, сред които следните видове: южен гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Европейска дървесна жаба (*Hyla arborea*), шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), шипоопашата костенурка (*Eurotestudo hermanni*), европейска блатна костенурка (*Emys orbicularis*). Липсата на проучване за костенурки и тритони по време на размножителния период (април-май) бе идентифицирано като пропуск.

С цел отстраняване на този пропуск през май 2013 г. са проведени допълнителни изследвания след предварително определяне на местообитанията и техните особености по методика за определяне на благоприятното природозащитно състояние, приета от Министерството на околната среда и водите. Изследванията включват обходи на случайни участъци на различни типове местообитания в рамките на района на екологична оценка (виж Приложение 7.5.4).

Херпетологичните изследвания бяха насочени към проучване на местообитанията и разпространение на видовете, с акцент върху сухоземните костенурки (*Testudo graeca* and *Eurotestudo hermanni*), обикновената блатна костенурка (*Emys orbicularis*) и змии (по-специално *Elaphe quatuorlineata sauromates*). За наличието на тези видове основно бяха проучени потенциалните биокоридори. Всички намерени екземпляри на сухоземни костенурки бяха измерени и фотографирани, отчетени географските координати на находището и информацията беше въведена в база данни. Проучването на обикновена блатна костенурка беше съсредоточено в района на ЗМ Лиман и включваше обходи на участъци и търсене на вида по протежение на брега. Записите бяха направени в стандартна полева отчетна форма, разработена и приета от Министерството на околната среда.

Изследванията на земноводните включваха трансекти на участъци в района на екологична оценка, както и залагане на капани в лимана, определен като най-подходящо размножително местообитание на тритони. Капаните бяха залагани късно вечер и събирани в ранните сутрешни часове. Всички животни, уловени в капани, бяха освободени след тяхната идентификация. Прякото наблюдение на други видове земноводни бе извършено в близките до лимана влажни зони и в други местообитания в района на ИП.

Освен целевите проучвания, данни за земноводни и влечуги са събрани и при случайни находки при проучванията на фауната през юни и август 2012 г.

Подробна информация за резултатите от проучванията са включени в Таблица 7.5.6, като основните констатации са описани по-долу.

При проучванията влечугите в района на оценката бяха установени 16 вида. Най-висока консервационна значимост имат двата вида сухоземни костенурки - шипобедрената костенурка (*Testudo graeca*), включена в списъка на IUCN като уязвим вид, и шипоопашатата костенурка (*Eurotestudo hermanni*), включена в списъка на IUCN като почти застрашен вид. Обикновената блатна костенурка (*Emys orbicularis*) (по-нисък риск / почти застрашен вид), също е установена в района на проучването. Тези три вида са включени в Приложение II на Директивата за местообитанията и в Приложение II на ЗБР и са предмет на опазване на защитена зона Галата.

Шипобедрената костенурка беше установена в близост до плажа, по откритите крайбрежни местообитания, и в по-малка степен в горските местообитания покрай брега (виж Приложение 7.5.4). Повечето от откритите индивиди *Testudo graeca* са установени в района на сервитута на съществуващия газопровод и на север от трасето на предвиждания в ИП газопровод и прилежащите горски местообитания с кедрови горски култури. Няколко екземпляра бяха открити на юг от защитена местност „Лиман“. Навътре на сушата не бяха установени екземпляри на вида, с изключение на един индивид близо до съществуващата наземна инфраструктура на газопровод „Галата“ - вероятно екземплярът се числи към изолирана реликтна популация в някои от поляните в горските територии по-навътре в сушата. На други открити пространства като сервитута на съществуващия газопровод, който е успореден на проектирания газопровод - този вид не е намерен. В крайбрежната зона на Паша дере има сравнително плътни популации на вида (повече от два екземпляра на хектар) - в продължение на 10 дни интензивни теренни проучвания през май 2013г. бяха намерени и маркирани повече от 15 екземпляра и бяха отбелязани само 2 повторни улавяния за този период. Наблюденията сочат висок размножителен успех с голям брой млади екземпляри. Теренните проучвания установиха наличие на изоставени дупки за снасяне на яйца и снасяне на яйца в откритите крайбрежни местообитания, които отделят плажната ивица от горските местообитания. Очевидно това е популация в добър природозащитен статус - рядък, почти изключителен случай за крайбрежните и морски райони.

Шипоопашатата костенурка (*Eurotestudo hermanni*) бе регистрирана рядко в района на екологичната оценка (вж. Приложение 7.5.4). Няколко индивида са установени по трасето на проектния газопровод. Повечето индивиди бяха намерени навътре на сушата в естествена дъбова гора от цер и благун (*Quercus cerris* и *Q. frainetto*), близо до границата със сервитутната ивица на съществуващия газопровод или с други открити тревни пространства. Всички тези индивиди са намерени в райони с относително малка склопеност на дървесния етаж и разреден храстов етаж, които позволяват по-голяма осветеност на горската покривка (естествените условия на тези гори) или в различни горски просеки или много близо до границата на гората / тревните пространства на сервитутната ивица на съществуващия газопровод. Два индивида са намерени в тревните площи на този сервитут, който е изцяло открито местообитание. Същият вид обитава крайбрежните райони - в съжителство с шипобедрената костенурка (*Testudo graeca*). Въпреки че гъстотата на популацията там и в цялата област е няколко пъти по-ниска от

тази на шипобедрената костенурка, популацията е жизнена - известен брой ювенилни и млади индивиди са установени по време на теренното проучване - най-вече в крайбрежните местообитания.

Проучванията потвърдиха, че блатната костенурка (*Emys orbicularis*) обитава ЗМ Лиман на около 50 м северно от сервитута на предвиждания газопровод. Целият жизнен цикъл на костенурката е воден, с изключение на яйцеснасянето и разпространителните миграции. Яйцеснасянето става през пролетта и се ограничава само в открити местообитания в околностите на основното местообитание. Женската може да потърси такова подходящо местообитание на няколко метра от главното местообитание за живеене.

Пъстрият смок (*Elaphe quatuorlineata sauromates*) не е установен в рамките на полевите проучвания.

Останалата част от установените видове включва или широко разпространени видове или видове, установени по единични или малък брой индивиди. Въпреки това следва да се отбележи, че много видове влечуги са много потайни и изключително трудни за откриване. Оскъдността на документираните записи не бива да се отчита като показател за тяхната липса или дори за ниска плътност на популацията.

От 16-те установени вида влечуги, 13 са включени в Приложение IV на Директивата за местообитанията, което повърждава значително разнообразие на видовете влечуги в района на екологичната оценка.

При проучванията на земноводните през 2012г и 2013г са установени 7 вида, 3 от които са включени в приложение IV на Директивата за местообитанията (виж Таблица 7.5.6).

Проучванията на тритони, предприети през май 2013г, са установили само един вид тритон (*Triturus karelinii*) в рамките на целевия район на проучването. Популацията на вида е определена като малка – от три от точките за изследване във водното тяло на лимана с общо 17 капани, улов бе регистриран само на една точка (в два капана, единият от които съдържаха един женски тритон, а другия капан - един мъжки и един женски индивид).

Южният гребенест тритон (*Triturus karelinii*) се размножава в началото на пролетта (март - април, по-рядко през май в по-ниските места). Неговото размножително местообитание в района на екологична оценка е водното тяло на лимана, намиращо се на около 50 m северно от сервитутната линия на предвиждания газопровод в близост до брега. Възрастните индивиди след размножителния период навлизат в прилежащите тревни площи и гори, където живеят до хибернация - обитаваната територия при този вид не е проучвана, но за подобни видове (*T. cristatus*, Jehle 2000 публикувано от Edgar & Bird 2006) обикновено е до 50 m от мястото на размножаване (95% от индивидите), като малка част от индивидите може да се придвижва на по-големи разстояния от 95 m, а в много редки случаи от няколко метра до 1 km (в открит земеделски ландшафт). Преобладаващо горските местообитания около мястото за размножаване в лимана не предполагат наличие на дълги сезонни миграции. Подрастащите индивиди може да се разпръснат до 860 m от водното тяло след метаморфозата, като средното разстояние на миграция е 254 m (Kupfer и Kneitz 2000 цитиран от Edgar & Bird 2006 г.). По-голямата част от гребенестите тритони зимуват във водата, а една малка част от индивидите зимуват на сушата - предимно млади индивиди (Добрев 2007).

Жабата дървесница (*Hyla arborea*) обитава храсталаци, гори, навлиза в съседни пасища, обикновено недалеч от местата за размножаване, като зимува на същите места. Видът се размножава само в езера, блата и други застояли води. Размножителният му период е от март до май. Видът е регистриран в горски и тревни местообитания в района на екологичното проучване в околностите на ЗМ Лиман, а понякога и на сравнително голямо разстояние от него.

Други видове земноводни, установени като често срещани в района на екологичните проучвания, са водната жаба (*Pelophylax ridibundus*) и зелената крастава жаба (*Pseudepidalea viridis*), регистрирани в заблатената зона на ЗМ Лиман. Горската дългокрака жаба (*Rana dalmatina*) е вид, срещащ се на сушата извън размножителния период, и е регистрирана в дъбовите гори около Лиман, както и по трасето на съществуващия газопровод по-навътре в сушата.

Подробен списък на видовете земноводни и влечуги, установени или потенциално обитаващи района на екологичната оценка, е представен в Таблица 7.5.6 по-долу. Видовете, включени в Приложение II на Директивата за местообитанията, са предмет на опазване в ЗЗ „Галата”.

С цел структуриране на информацията, необходима за оценка на въздействието, в Таблица 7.5.6 е посочена и чувствителността на видовете, определена на база на критериите, представени в Раздел 9.5 Оценка на въздействието.

Таблица 7.5.6 Обобщени данни – Земноводни и влечуги

Наименование на вида	Статус на опазване	Чувствителност	Установен през		
			2011г	2012г	2013г
Земноводни					
<i>Triturus karelinii</i>	Директива за местообитанията Приложение II и IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение II и III, Международен съюз за опазване на природата Слабо засегнат вид	Висока	✓		✓
<i>Triturus vulgaris</i>	Бернска конвенция Приложение III, ЗБР Приложение III, Международен съюз за опазване на природата Слабо засегнат вид	Средна	✓		
<i>Pelophylax ridibundus</i>	Директива за местообитанията Приложение V, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение IV, Международен съюз за опазване на природата Слабо засегнат вид	Ниска	✓	✓	✓

Продължение...

Наименование на вида	Статус на опазване	Чувствителност	Установен през		
			2011г	2012г	2013г
<i>Pelobates syriacus</i>	Директива за местообитанията Приложение IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение II, III, Международен съюз за опазване на природата Слабо засегнат вид	няма			
<i>Bufo bufo</i>	Бернска конвенция Приложение III, ЗБР Приложение III, Международен съюз за опазване на природата Слабо засегнат вид	няма			
<i>Rana dalmatina</i>	Директива за местообитанията Приложение IV, Бернска конвенция Приложение II, Международен съюз за опазване на природата Слабо засегнат вид	Висока	✓		✓
<i>Hyla arborea</i>	Директива за местообитанията Приложение IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение III, Международен съюз за опазване на природата Слабо засегнат вид	Висока	✓	✓	✓
<i>Pseudepidalea viridis</i>	Международен съюз за опазване на природата Слабо засегнат вид	Ниска			✓
Влечуги					
<i>Testudo graeca</i>	Директива за местообитанията Приложение II и IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение II и III, ЧКБ Застрашен вид [Е] [АЗас]	Висока	✓	✓	✓
<i>Eurotestudo hermanni</i>	Директива за местообитанията Приложение II и IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение II и III, ЧКБ Застрашен вид [Е] [АЗас]	Висока	✓	✓	✓
<i>Emys orbicularis</i>	Директива за местообитанията Приложение II и IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение II и III	Висока	✓	✓	✓
<i>Darevskia praticola</i>	Бернска конвенция Приложение III, ЗБР Приложение III	Средна	✓		✓

Продължение...

Наименование на вида	Статус на опазване	Чувствителност	Установен през		
			2011г	2012г	2013г
<i>Podarcis tauricus</i>	Директива за местообитанията Приложение IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение III	Висока	✓	✓	✓
<i>Podarcis muralis</i>	Директива за местообитанията Приложение IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение III	Висока		✓	✓
<i>Lacerta trilineata</i>	Директива за местообитанията Приложение IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение III	Висока	✓		✓
<i>Lacerta viridis</i>	Директива за местообитанията Приложение IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение III	Висока	✓	✓	✓
<i>Pseudopus apodus</i>	Директива за местообитанията Приложение IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение III, ЧКБ Уязвим вид [Е]	Висока	✓		
<i>Anguis colchicus</i> (<i>A. fragilis colchicus</i>)	Бернска конвенция Приложение III, ЗБР Приложение III	Средна		✓	✓
<i>Ablepharus kitaibelii</i>	Директива за местообитанията Приложение IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение III	Висока	✓	✓	✓
<i>Coronella austriaca</i>	Директива за местообитанията Приложение IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение III	Висока	-	-	-
<i>Elaphe quatuorlineata sauromates</i>	Директива за местообитанията Приложение II и IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение II и III, ЧКБ Заstraшен вид [Е] [A4ac]	Висока	-	-	-
<i>Zamenis longissimus</i>	Директива за местообитанията Приложение IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение III	Висока	✓	✓	✓
<i>Dolichophis caspius</i>	Директива за местообитанията Приложение IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение III	Висока	✓		✓

Продължение...

Наименование на вида	Статус на опазване	Чувствителност	Установен през		
			2011г	2012г	2013г
<i>Natrix natrix</i>	Бернска конвенция Приложение III	Ниска	✓	✓	✓
<i>Natrix tessellata</i>	Директива за местообитанията Приложение IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение III	Висока	✓		✓
<i>Vipera ammodytes</i>	Директива за местообитанията Приложение IV, Бернска конвенция Приложение II, ЗБР Приложение III	Висока			✓

Край.

7.5.2.5 Безгръбначни

Не са правени проучвания на сухоземни безгръбначни или водни мекотели през 2011 г. Това е отчетено като пропуск, който наложи да бъдат предприети изследвания, както следва:

- Безгръбначни животни (насекоми) - да се определи разнообразието на твърдокрили в подходящи местообитания в рамките на района на целевите проучвания и определяне на размера и качеството на подходящи горски местообитания на защитени видове твърдокрили; да се обърне специално внимание на бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), европейски защитен вид, който се среща в района на целевите проучвания; да се определят видовете и разпространението на защитените видове пеперуди (Lepidoptera) и правокрили насекоми (Orthoptera) в открити местообитания по предложените варианти на сухоземното трасе.
- Безгръбначни животни (мекотели) - да се определи наличието на видове от род *Vertigo* в рамките на изследваната територия.

Насекоми

При теренните проучвания на безгръбначни животни по отношение на насекомите бяха прилагани различни методи, подходящи за целевите проучвания на твърдокрили (Coleoptera), пеперуди (Lepidoptera) и правокрили насекоми (Orthoptera).

Проучването на твърдокрили включва поставяне на капани с консервант на подходящи места през август 2012 г. Попадналите в тях насекоми са събрани две седмици след поставянето на капаните. След това те са определени в лаборатория до видово ниво. Съставен е списък на видовете.

В рамките на подходящото местообитание (широколистни гори) по дължината на трасето на предвиждания газопровод са направени серия от перпендикулярни трансекти. При всеки трансект са събирани следните данни:

- степен и вид на местообитанието от мъртва дървесина (обем, диаметър на стъблото);
- положение на дърветата (стоящи или паднали);

- таксономично определяне на дървесните видове (където е възможно);
- степен на загиване (свеж вид, кората се отделя, сърцевината се разпада).

В допълнение са добавени ръчни сборове от трансекта за търсене на бръмбар рогач и други видове твърдокрили в стадий имаго.

При подробните проучвания за сапроксилните бръмбари (бръмбар рогач (*Lucanus cervus*) и обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*)) беше установено, че *L. cervus* е разпространен в широколистните гори в района на екологичната оценка. Неговите ларви са строго асоциирани с изсъхнали правостоящи дървета и пънове от цер и благун. *Cerambyx cerdo* е по-рядко разпространен в района и само в два случая е регистрирана активност на ларви, в основата на живи дървета от дъб (*Quercus*).

В целевия район бяха извършени проучвания на пеперуди и правокрили насекоми в открити местообитания, потенциални за защитени видове пеперуди (Lepidoptera) и правокрили насекоми (Orthoptera). Насекомите от тези групи са описани и събирани чрез използване на подходящи методи (улов с мрежи, ръчен сбор и пряко наблюдение). При необходимост са събирани проби за последващо определяне в лабораторни условия. Изследваните райони са нанесени на карта и са взети техните GPS координати.

Пълен списък на сухоземните безгръбначни видове, установени при проучванията, предприети през 2012 г., са представени в Приложение 7.5.2.5.1.

Видовете сухоземни безгръбначни, които са от значение за района на целевите проучвания, са *Coenagrion ornatum*, *Lucanus cervus*, *Cerambyx cerdo*, *Morimus asper funereus*, *Lycaena dispar*, *Euplagia quadripunctaria* и *Vertigo angustior*.

Трябва да се отбележи и че българският Червен списък на водните кончета, наред с другите, включва следните видове, установени в зоната на ИП: *Lestes parvidens* (Уязвим) и *Anax parthenope* (Почти застрашен).

Единствените ендемични видове в района са дългопипални скакалци от надсемейство Tettigonioidea: *Isophya longicaudata* е източнобалкански ендемичен вид, а *Vichetia oblongicollis* е балкански ендемичен вид, представител на балканския ендемичен род *Vichetia*.

Подробен списък на важните видове сухоземни безгръбначни животни е включен в Таблица 7.5.7 по-долу с данни за техния природозащитен статус. С цел структуриране на информацията, необходима за оценка на въздействието, в същата таблица е посочена и чувствителността на видовете, определена на база на критериите, представени в Раздел 9.5 Оценка на въздействието.

Мекотели

При извършените от PeterGaz проучвания през август 2011 г. в защитена местност Лиман и в околностите на плажна ивица Паша дере са установени подходящи условия за срещането на два сухоземни вида охлюви, включени в Директивата за местообитанията - *Vertigo angustior* (1014) и *Vertigo moulinsiana* (1016).

С цел определяне на наличието на видовете от род *Vertigo* в рамките на целевия район през юли 2012 г. са проведени проучвания на мекотелите.

Серия почвени и растителни проби са взети в рамките на подходящите местообитания (влажна зона / блато). Взети са проби за лабораторен анализ, където пробите се пресяват, сортират и изсушават, след което са идентифицирани черупки на мекотели до ниво вид. Районите, от които са взети пробите, са нанесени на карта и са взети техните GPS координати.

Установените видове и техният брой са представени в Приложение 7.5.2.5.2.

Таблица 7.5.7 Обобщени данни – Безгръбначни животни с консервационна значимост

Наименование на вида	Статус на опазване			Установен в района на проучването	Чувствителност
	IUCN Червен списък	ЕС статус	Национ. статус		
<i>Coenagrion ornatum</i>	-	Код 4045 по Директива за местообитанията (Приложение II); CORINE	ЗБР Приложение 2	да	Висока
<i>Lucanus cervus</i>	-	Код 1083 по Директива за местообитанията (Приложение II); Бернска конвенция (Приложение III)	ЗБР Приложение 2 и 3	да	Висока
<i>Cerambyx cerdo</i>	уязвим вид	Код 1088 по Директива за местообитанията (Приложение II и IV); Бернска конвенция (Приложение II); CORINE	ЗБР Приложение 2 и 3	да	Висока
<i>Morimus asper funereus</i>	уязвим вид	Код 1089 по Директива за местообитанията (Приложение II); CORINE	ЗБР Приложение 2	да	Висока
<i>Lycaena dispar</i>	почти застрашен вид	Код 1060 по Директива за местообитанията (Приложение II и IV); Бернска конвенция (Приложение II); CORINE	ЗБР Приложение 2 и 3	да	Висока
<i>Euplagia quadripunctaria</i>	-	Код 1078 по Директива за местообитанията (Приложение II)	ЗБР Приложение 2	да	Висока
<i>Vertigo angustior</i>	почти застрашен вид	Код 1014 по Директива за местообитанията (Приложение II)	ЗБР Приложение 2	да	Висока

Единственият консервационно значим вид, установен в това изследване на мекотелите, е *Vertigo angustior*, включен в Закона за биологичното разнообразие, Приложение II на Директивата за местообитанията и категоризиран като почти застрашен вид (уязвим на европейско ниво и на ниво Европейски съюз) в Световната червената книга на Международния съюз за опазване на природата. *Vertigo angustior* е намерен в долината Паша дере над защитената местност Лиман. В други влажни зони и потенциално подходящи местообитания в рамките на района на екологична оценка не са установени мекотели с консервационно значение.

Въпреки това местообитанията, представени в района на екологична оценка, имат потенциал да бъдат благоприятни за редица сухоземни безгръбначни животни, особено горските местообитания и откритите сухи пасища, разположени в сечищата по съществуващия сервитут на газопровод „Галата“. Местообитанията на влажната зона на защитена местност „Лиман“ също предоставят подходящи условия за видовете, приспособени към екологичните условия на крайречни и блатисти зони.

7.5.2.6 Риби

Проучвания на рибите и водната екология са проведени в лимана (района на блатото и открити води в рамките на защитена местност Лиман) при устието на река Паша дере в периода 1-5 август 2011 г (Спр. 7.5.6).

Резултатите от тези изследвания не са разгледани в този ОВОС, защото ИП няма да се отрази на водните местообитания на защитена местност Лиман.

7.5.3 Защитени територии и Натура 2000 зони

Инвестиционното предложение е в близост до / в границите на следните защитени територии и места (Фигура 7.5.6)¹.

- Защитена местност "Ракитник", обявена със Заповед № РД-534 от 25 септември 1978 г. за природна забележителност и прекатегоризирана като защитена местност със Заповед № РД-818 от 23 август 2002 г с цел опазване на находище на ракитник (*Hippophae rhamnoides*) (Спр. 7.5.12);
- Защитена местност "Лиман", обявена със Заповед № РД-415 от 12 юни 1979 г. за природна забележителност и прекатегоризирана като защитена местност със Заповед № РД-821 от 23 август 2002 г. с цел опазване на лиман с неговата флора и фауна (Спр. 7.5.12);
- Защитена зона "Галата" (НАТУРА 2000 код BG0002060) по Директивата за птиците (Спр. 7.5.3); и

¹ Забележка: В интернет страницата на ИАОС са поместени границите и местоположението на ЗМ Лиман и ЗМ Ракитник, за чието потвърждение Саут Стрийм Транспорт БВ внесе молба до МОСВ през 2012 г. Местоположението и границите на на ЗМ Лиман и ЗМ Ракитник, представени в настоящия доклад за ОВОС, отразяват информацията, предоставена от МОСВ на 16.07.2012 (изх. № 26-00-1673), която се приема за по-модерна от поместената на интернет страницата на ИАОС.

- Защитена зона "Галата" (НАТУРА 2000 код BG0000103) по Директивата за местообитанията (Спр. 7.5.2).

7.5.3.1 Защитена местност „Ракитник“

Настоящата защитена територия обхваща площ от 2,2 ха. Намира се на север от проектирания строителен коридор и е извън обхвата на екологичната оценка, тъй като ИП няма да наруши режима ѝ на защита. В най-близкия си край до проучвания район включва крайбрежни скали и храстови местообитания.

Тази територия е обявена с цел опазване на находище на ракитник (*Hippophae rhamnoides*). Най-близко установеният представител на този вид е на повече от 450 m от предложения строителен коридор и се намира на крайбрежните скали.

В рамките на защитената местност са в сила следните забрани:

- Забранява се кастренето и повреждането на дърветата;
- Забранява се късането или изкореняването на растенията;
- Забранява се паша на домашни животни;
- Забранява се преследването на диви животни и вземане на техните малки или яйцата им, както и разрушаване на гнездата и леговищата им;
- Забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се поврежда или изменя както естествения облик на местността, така и на водния и режим; и
- Забранява се всякакво строителство, освен в случаите, когато такова е предвидено в устройствения проект на защитената територия.

7.5.3.2 Защитена местност „Лиман“

Тази територия е с площ от 5,2 ха, в рамките на южната граница на зоната на целевите екологични проучвания. Тя обхваща територия с открити водни площи и блато със сладководен приток от река Паша дере. Територията включва и горски и крайбрежни местообитания.

Защитената местност е обявена с цел опазване на лиман с неговата флора и фауна.

В рамките на защитената местност са в сила следните забрани:

- Забранява се кастренето и повреждането на дърветата;
- Забранява се късането или изкореняването на растенията;
- Забранява се паша на домашни животни;
- Забранява се безпокоенето на диви животни и вземане на техните малки или яйцата им, както и разрушаване на гнездата и леговищата им;
- Забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се поврежда или изменя както естествения облик на местността, така и на водния и режим; и
- Забранява се извеждането на сечи, освен отгледни и санитарни.

Фигура 7.5.6 Защитени територии и зони от Натура 2000

Insert A4 High Resolution Figure

7.5.3.3 Защитена зона BG0002060 "Галата"

Защитената по Директива за птиците зона "Галата" (Натура 2000 код BG0002060) заема площ от около 8 040 ha. Районът на целевите екологични проучвания е изцяло в границите на обособената територия.

Мястото е значимо преди всичко поради присъствието на пребиваващи и мигриращи птици. Защитената зона включва 45% широколистни гори и 25% морски местообитания, които съставят основна част на територията ѝ.

Защитената зона опазва 53 вида местни и мигриращи птици, включени в Приложение I на Директивата за птиците. Освен тях, в предмета на опазване са включени 35 вида редовно срещащи се мигриращи птици (включително размножаващи се, зимуващи и преминаващи), които не са включени в Приложение I на Директивата за птиците, но които са от значение за обособяването на зоната.

Стандартният формуляр за зоната включва и списък на птиците в категорията "други животински видове, които са важни за зоната". Това са видове с висока адаптивна способност и благоприятен статус на популацията, които са широко разпространени в страната. Тези видове се срещат и се размножават в защитената зона, но не са от значение за нейното функциониране и следователно не са предмет на специфичните цели на ЗЗ.

Преди обявяването ѝ за защитена зона от Натура 2000, територията е била категоризирана от Birdlife International като орнитологично важно място (OBM). Така обособените граници на това място формират границите на обявената впоследствие защитена зона по Директивата на птиците.

7.5.3.4 Защитена зона BG0000103 "Галата"

ЗЗ "Галата" (Натура 2000 код BG0000103) е предложена за защитена зона съгласно Директивата за местообитанията още през декември 2007 г., а Стандартният формуляр за зоната (SDF) е актуализиран през юли 2012 г.

Съгласно актуализираният стандартен формуляр тя заема площ от 1842.97 ha и се намира в границите на Черноморския биогеографски регион. Частично се припокрива със защитената по Директива за птиците зона "Галата" (BG0002060) и в границите ѝ попадат две национални защитени местности - Лиман и Ракитник.

Районът на проучванията по екологична оценка е в южния край на защитената зона; крайбрежните местообитания и сухоземният участък в непосредствена близост до тях в района на екологична оценка, попадат в границите на защитената зона.

Мястото е значимо заради наличието на местообитания и видове, включени в приложенията на Директивата за местообитанията. Защитената зона обхваща 76% морски местообитания и 18% широколистни гори.

ЗЗ „Галата“ опазва девет типа природни местообитания, сред които един приоритетен съгласно Директива 92/43/ЕИО (Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества

от *Alyso-Sedion albi*), 17 вида бозайници, 4 вида земноводни и влечуги, 3 вида риби, 13 вида безгръбначни и два растителни вида.

Справочна Литература

Спр. No 7.5.1	IUCN 2012. IUCN (Международен съюз за опазване на природата) Червен списък на застрашените видове. Версия 2012.2. (http://www.iucnredlist.org). Данни към 17 декември 2012 г.
Спр. No 7.5.2	Директива за местообитанията (Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на природните местообитания на дивата фауна и флора)
Спр. No 7.5.3	Директива за птиците (Директива 2009/147/ЕО на Съвета за опазване на дивите птици)
Спр. No 7.5.4	Закон за биологичното разнообразие, 2002 г. (посл. изменен 2013 г.)
Спр. No 7.5.5	Червена книга на Република България, Електронно издание (http://e-ecodb.bas.bg/rdb/en)
Спр. No 7.5.6	'Комплексни инженерни проучвания на фаза 'Проектна документация' в рамките на изпълнение на Морски газопровод Южен поток (ИП), Техническа документация, Том 5 (Проучване на околната среда и археологични проучвания), Част 2 (Проучване на околната среда. Български участък), Книга 1 (ПитерГаз)
Спр. No 7.5.7	Георгиев Д. (2005). Местобитания на видрата (<i>Lutra lutra</i> L.) в някои райони на южна България/ - IUCN Otter Species Group Bulletin 18: 6-13.
Спр. No 7.5.8	Spiridonov, G., Spassov N. (1989) The otter (<i>Lutra lutra</i> L., 1758) in Bulgaria, its state and conservation. <i>Historia naturalis bulgarica</i> 1: 57-64.
Спр. No 7.5.9	MacDonald, D. & Barrett, P. (1993) <i>Mammals of Britain and Europe</i> . Harper Collins Books, London
Спр. No 7.5.10	Kruuk, H. (2006) <i>Otters: ecology, behaviour and conservation</i> . Oxford University Press, Oxford
Спр. No 7.5.11	Ruiz-Olmo, J., Loy, A., Cianfrani, C., Yoxon, P., Yoxon, G., de Silva, P.K., Roos, A., Bisther, M., Hajkova, P. & Zemanova, B. (2008) <i>Lutra lutra</i> . In: IUCN 2012. IUCN Червен списък на застрашените видове. Версия 2012.2. Свален от www.iucnredlist.org на 17 декември 2012 г.
Спр. No 7.5.12	Изпълнителна агенция по околна среда, Регистър на защитените територии в България. http://www.eea.government.bg/zpo/en/index.jsp
Спр. No 7.5.13	Димитрова, М. (2013) Почти цялата популация на застрашената червеногуша гъска зимува на българското крайбрежие. Статията е публикувана на уебсайт www.bnr.bg
Спр. No 7.5.14	[Маринов, М.] (2012) Червен списък на водните кончета в България. http://www.odonata.biodiversity.bg/

Спр. No 7.5.15	van Swaay, Ch., Warren, M. (1999) Red data book of European butterflies. Nature and Environment, 99. Council of Europe, Strasbourg. 260 pp. http://www.bc-europe.org/upload/RDB_Butterflies_1999.pdf
Спр. No 7.5.16	Birdguides (2006) Birds of the Western Palearctic on Interactive DVD-ROM. Birdguides Ltd and Oxford University Press.
Спр. No 7.5.17	Heath, M., Borggreve, C. & Peet, N. (2004) European Bird Populations: Estimates and Trends. Birdlife International, Cambridge.
Спр. No 7.5.18	Янков, П. (ред.) (2007) Атлас на гнездящите птици в България. Българско дружество за защита на птиците, София.
Спр. No 7.5.19	Michev, T, Petrov, T, and Profirov, L (1989) Status, breeding, distribution, numbers and conservation of the White Stork in Bulgaria. In Rheinwald, G, Ogden, J, and Schulz, H (eds), Proceedings of the 1st International Stork Conservation Symposium, Walsrode 1985, pp.137-43.
Спр. No 7.5.20	Абаджиев, С., Бешков, С. (2007) Основни райони за пеперуди в България. Серия Faunistica, 69. Пенсофт, София – Москва. 222 с. CD. Пенсофт, София – Москва.
Спр. No 7.5.21	Nieto, A., Alexander, K. (2010) European red list of saproxylic beetles. Publications Office of the European Union, Luxembourg. viii + 45 pp. http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist/downloads/European_saproxylic_beetles.pdf
Спр. No 7.5.22	Kalkman, V., Boudot, J.-P., Bernard, R., Conze, K.-J., Knijf, G., Dyatlova, E., Ferreira, S., Jović, M., Ott, J., Riservato, E., Sahlén, G. (2010) European red list of dragonflies. Publications Office of the European Union, Luxembourg. viii + 28 pp. http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist/downloads/European_dragonflies.pdf
Спр. No 7.5.23	Бондев, И. 1991. Растителността на България. Карта в М 1:600000 с обяснителен текст. Университетско издателство „Кл. Охридски“ С, 183 с
Спр. No 7.5.24	Кавръкова, В., Димова, Д., Димитров, М., Цонев, Р., Белев, Т и Раковска, К. /ред./ 2009. Ръководство за определяне на местообитанията от европейска значимост в България. Второ преработено и допълнено издание. София. Световен фонд за дивата природа, Дунавско-Карпатска програма и федерация „ЗЕЛЕНИ БАЛКАНИ“, 131 с.